

Brand og røgalarmer i danske hjem

TrygFonden

November – 2023

1. Sammenfatning	4
1.1 Baggrund	4
1.2 Røgalarmer i danske hjem	4
1.3 Danskernes brandberedskab og risikoopfattelse	5
1.4 Danskernes viden og adfærd i forbindelse med brand	6
1.5 Danskernes holdninger til røgalarmer	6
2. Røgalarmer	8
2.1 Hvor mange har røgalarmer opsat, og hvad kendetegner dem?	8
2.1.1 Placering og test af røgalarmer	10
2.1.2 Termodetektorer	11
2.2 Årsager til at have en røgalarm	12
2.3 Årsager til ikke at have en røgalarm	14
2.3.1 Hvad skal der til for, at de vil anskaffe en røgalarm?	16
3. Brandberedskab	18
3.1 Brandslukningsudstyr	18
3.2 Brandråd	19
3.3 Flugtplan / evakueringsplan	21
3.4 Brandberedskab i fritidsboliger	22
3.5 Risikoopfattelse	23
3.6 Hjælp til brandforebyggelse	25
4. Danskernes viden om brandårsager	25
4.1 Viden – typiske årsager til brandens opståen	25
4.2 Oplevede brande	27
4.2.1 Årsag til brandens opståen	28
4.2.2 Happy fires	31
4.2.3 Konsekvenser af branden	32
4.3 Oplevede brande uden for hjemmet	34
4.4 Forventet adfærd ved brand	34
4.4.1 En mindre brand	34
4.4.2 En større brand	35
4.5 Viden om røgalarmer	37
5. Borgernes holdninger til røgalarmer	40
5.1 Generelle holdninger til røgalarmer	40
5.2 Lovpligtige røgalarmer	42

6. Metode	43
6.1 Repræsentativitet.....	43
6.2 Vejning	44
6.3 Statistisk usikkerhed	44
6.4 Beregning af antal happy fires	44
7. Appendiks	46

1. Sammenfatning

1.1 Baggrund

TrygFonden har i samarbejde med Beredskabsstyrelsen i maj og juni 2023 gennemført en befolkningsundersøgelse om brandsikkerhed i private boliger. 3.903 repræsentativt udvalgte danskere i alderen 18 til 85 år har deltaget i undersøgelsen.

Undersøgelsen har til formål at måle forekomsten af røgalarmer og brandslukningsudstyr i private boliger samt at belyse befolkningens generelle viden om og adfærd i forbindelse med brand. Undersøgelsen skal også klarlægge, i hvilket omfang brande i private hjem slukkes af borgerne selv, inden de udvikler sig til større brande, og inden brandvæsenet alarmeres – de såkaldte "happy fires".

Undersøgelsen er en gentagelse af tilsvarende undersøgelser foretaget af Epinion i 2014, 2017 og 2020. I 2014 deltog 3.814 personer mellem 18 og 85 år i undersøgelsen, i 2017 deltog 3.917 personer, mens undersøgelsen i 2020 var baseret på svar fra i alt 3.914 danskere i alderen 18-85 år.

Undersøgelsen afdækker følgende forhold:

01.	02.	03.	04.	05.
Forekomsten af røgalarmer i private danske hjem.	Danskernes viden om, hvad der typisk forårsager brand, og hvordan man håndterer en brand, hvis den opstår.	Danskernes oplevelser med brand og forekomsten af <i>happy fires</i> i private hjem.	Danskernes viden om røgalarmer og brand-sikkerhed.	Danskernes generelle holdninger til røgalarmer

1.2 Røgalarmer i danske hjem

Stadig flere danskere har røgalarm(er) i deres bolig. I 2023 angiver 78 pct. af danskerne at have en eller flere røgalarmer i deres hjem. Der er således sket en gradvis stigning siden både 2020 (75 pct.), 2017 (72 pct.) og 2014 (70 pct.).

Det er – som i de tidligere undersøgelser – stadig de unge (18-34-årige), enlige, kortuddannede og personer med en husstandsindkomst under 300.000 kr. om året, som har færrest røgalarmer. Derudover er røgalarmer også mindre udbredte i Region Hovedstaden og blandt danskere, der bor i leje- og andelsboliger, lejligheder og mindre boliger.

Tryghed er fortsat den mest udbredte årsag til at have en røgalarm. 58 pct. af danskerne svarer, at én af de væsentligste årsager til, at de har én eller flere røgalarm i deres bolig, er, at de har et ønske om, at de og deres familie skal kunne føle sig trygge. Dette er på niveau med andelen i 2020 (57 pct.).

For mange af dem, som ikke har en røgalarm i hjemmet, er der ikke tale om et bevidst fravalg. I år er den mest udbredte årsag til ikke at have en røgalarm – ligesom i 2020 – således, at man faktisk har en røgalarm liggende, som man ikke har fået sat op endnu (19 pct.). Der er desuden en stor andel af danskerne, som ikke ved, hvorfor de ikke har en røgalarm. Derudover er der en del (13 pct.), som ikke ved, hvilken røgalarm de skal vælge. Dog er der for nogle også tale om et mere bevidst fravalg af røgalarm(er). 14 pct. siger således, at de ikke mener, at røgalarmer er nødvendige, fordi de lever brandsikkert, mens 13 pct. siger, at det ikke er relevant for dem at have en røgalarm.

Blandt de danskere, som har haft en røgalarm, men har fjernet dem igen, er der sket en del ændringer i, hvad der skal til for at få dem til at sætte røgalarmen op igen. Over halvdelen (55 pct.) siger, at de ville anskaffe sig en røgalarm, hvis de blev udleveret og opsat gratis, og hvor det kun var tilfældet for 41 pct. i 2020, er det i år den mest udbredte årsag. I 2020 var en længere batterilevetid på røgalarmer det, som ville kunne få flest til at sætte en røgalarm op igen (43 pct.), mens det i 2023 kun er under hver fjerde (23 pct.), som angiver denne årsag. Omvendt er der sket en stigning (fra 9 til 16 pct.) i andelen, som ville anskaffe sig en røgalarm, hvis der kom en brandmand og gennemførte et brandtjek i deres bolig og opfordrede dem til at anskaffe sig en røgalarm.

1.3 Danskernes brandberedskab og risikoopfattelse

Brandslukningsudstyr er fortsat ikke særligt udbredt i danske hjem. I 2023 er det næsten to ud af tre danskere (63 pct.), som ikke har nogen former for brandslukningsudstyr i deres hjem, hvilket er på niveau med andelen i de tidligere undersøgelser. Hver fjerde dansker har i 2023 en pulverslukker i deres bolig, og det er således – ligesom i de tidligere undersøgelser – stadig danskernes foretrukne type brandslukningsudstyr.

Næsten alle danskere følger et eller flere brandråd i deres hverdag, selvom andelen, som ikke følger nogen brandråd overhovedet, er steget en smule. I 2023 er det kun 4 pct. af danskerne, som ikke følger nogen brandråd i deres hverdag, og selvom det er en lille stigning siden 2020, er det stadig langt de fleste danskere, som følger brandråd i deres hverdag. Det er de samme tre brandråd som i de tidligere undersøgelser, flest danskere følger: At slukke levende lys, når de forlader et rum, at untlade at stille levende lys i nærheden af gardiner og andet let antændeligt og at slukke komfuret, hvis de går fra madlavningen i længere tid.

Det er stadig meget få danskere, som har en konkret flugtplan i tilfælde af brand i deres bolig. Kun 10 pct. af danskerne har lagt en plan for, hvordan de kommer ud af deres bolig i tilfælde af brand, og det er et lille fald siden 2020 (13 pct.). Samtidig har 15 pct. overvejet eller talt med deres familie om, hvordan de kommer ud, men uden at have lagt en konkret plan. 3 ud af 10 siger, at de ikke mener, at det er nødvendigt, da de har mange og let tilgængelige udgange, mens 4 ud af 10 siger, at de ikke har planlagt noget eller talt om, hvordan de kommer ud i tilfælde af brand.

De fleste danskere mener stadig, at de har indrettet sig brandsikkert. Samtidig vurderer størstedelen, at risikoen for brand i deres bolig er lav, og at der kun er en lille risiko for, at de eller deres pårørende kan komme til skade ved en brand. Ligesom i 2020 har det at have en eller flere røgalarmer i sit hjem ikke umiddelbart betydning for danskernes risikoopfattelse, og der er altså ikke forskel på, hvordan danskere med og uden røgalarmer i hjemmet vurderer risikoen for tilskadecomst og brand i deres hjem. Omvendt bidrager røgalarmer dog umiddelbart til en følelse af brandsikkerhed.

1.4 Danskernes viden og adfærd i forbindelse med brand

Flest danskere tror – ligesom i de tidligere undersøgelser – at brug af levende lys er den typiske årsag til brand. Til gengæld er der sket en stigning i andelen af danskere, som peger på brugen af ukrudtsbrændere som en hyppig årsag til brand, mens færre fremhæver rygning som en årsag.

Andelen af danskere, som har oplevet brand i deres bolig inden for de seneste fem år, er faldet. I 2023 angiver 5 pct. af danskerne, at de har oplevet en brand i hjemmet i løbet af de seneste fem år. Det er et fald på 2 procentpoint siden 2020, og det estimerede antal danskere, som har oplevet en brand, er således faldet med cirka 84.000 siden 2020¹. Der er stadig en overvægt af unge blandt dem, som har oplevet brand, men hvor der i 2020 var en overvægt af mænd blandt dem, som havde oplevet brand, er der ikke forskel på kønnene i år. Der er – ligesom i 2020 – ingen forskelle på tværs af de fem regioner.

I cirka en tredjedel af tilfældene, hvor danskerne har oplevet en brand i deres hjem, har levende lys været årsag til branden. Der er således overensstemmelse mellem, hvad der oftest forårsager brand, og hvad danskerne *tror* er den hyppigste årsag til brand. *Ild i en gryde* angives af danskerne som den næst hyppigste årsag til brand efterfulgt af at have glemt brandbare ting på komfur eller brødrister.

82 pct. af brandene var *happy fires*, hvor branden blev slukket, uden at brandvæsenet blev tilkaldt. Danskerne har haft held med at slukke branden selv i langt de fleste tilfælde, som i tidligere år. Andelen af *happy fires* var dog endnu højere i 2020, nemlig 89 pct. Hvor danskerne i 2020 således kun var nødt til at tilkalde brandvæsenet i 11 pct. af tilfældene, var det nødvendigt i 18 pct. af tilfældene i 2023.

I forlængelse af dette er det stadig kun en lille andel af danskerne, som siger, at de ville tilkalde brandvæsenet i tilfælde af en mindre brand (13 pct.). Størstedelen siger, at de ville forsøge at slukke branden med en vandkande, spand eller anden beholder fyldt med vand (53 pct.) eller et vådt viskestykke (50 pct.). Ligesom i 2020 ville langt størstedelen af danskerne dog stadig alarmere brandvæsenet i tilfælde af en større brand (85 pct.).

1.5 Danskernes holdninger til røgalarmer

Danskerne har generelt en opfattelse af, at røgalarmer er vigtige. 81 pct. er enige i, at røgalarmer skaber tryghed, og 78 pct. betragter dem som fast inventar i en bolig. Kun 8 pct. opfatter ikke røgalarmer som noget vigtigt. 65 pct. har taget aktiv stilling til røgalarmer i deres hjem.

Flere kvinder end mænd opfatter generelt røgalarmer som vigtige, ligesom der er forskelle på tværs af aldersgrupper og regioner. De 18-34-årige er således dem, der i lavest grad har taget aktivt stilling til røgalarm(er) i deres hjem, som i lavest grad betragter røgalarmer som fast inventar i en bolig, og som er mindst enige i, at røgalarmer skaber tryghed. Samtidig er det generelt

¹ I 2020 var der (jf. tabel 1 i 2020-rapporten) 336.959 danskere, som havde oplevet brand. I 2023 er tallet (jf. tabel 1 i denne rapport) 252.522.

danskere i Region Hovedstaden, som i lavest grad betragter røgalarmer som fast inventar i en bolig, og som i lavest grad har taget aktivt stilling til røgalarm(er) i deres bolig.

8 ud af 10 danskere (81 pct.) mener, at røgalarmer burde være lovpligtige i Danmark. Det er samtidig kun 5 pct. af danskerne, som er helt eller delvist uenige i, at de burde være lovpligtige, mens 13 pct. hverken er enige eller uenige. Kvinder er generelt mere positivt stemte end mænd, mens der stort set ikke er forskel på tværs af aldersgrupper og de fem regioner. Selvom opbakningen er stor på tværs af alle grupper, er de danskere, som i forvejen har én eller flere røgalarmer, mere tilbøjelige til at støtte op om et lovkrav end de danskere, som ikke allerede har røgalarmer (85 pct. vs. 61 pct.).

2. Røgalarmer

Dette afsnit omhandler forekomsten af røgalarmer i danskernes hjem, og hvad der adskiller dem, som har røgalarmer, fra dem, som ikke har. Desuden kortlægges bevæggrundene for hhv. at have og ikke have røgalarm(er). Ligesom i de tidligere undersøgelser viser resultaterne, at der – siden undersøgelsen blev gennemført første gang i 2014 – er sket en gradvis stigning i andelen af danskere, som har én eller flere røgalarmer i deres bolig. Desuden viser undersøgelsen, at der er en tendens til, at der stadig er en lavere andel af unge og byboere, som bor i lejligheder eller lejeboliger, som har mere end én røgalarm i hjemmet. Endelig viser undersøgelsen, at tryghed i hjemmet stadig er den primære årsag til at have én eller flere røgalarmer, mens en relativt stor andel af de danskere, som ikke har en røgalarm opsat i hjemmet, angiver, at de egentlig har en røgalarm, men at de bare ikke har fået sat den op endnu.

2.1 Hvor mange har røgalarmer opsat, og hvad kendetegner dem?

Siden første undersøgelse i 2014 er der sket en stødt stigning i andelen af danskere, der har røgalarmer i hjemmet. I dag har mere end 3 ud af 4 danskere (78 pct.) en eller flere røgalarmer opsat i deres hjem, hvilket er en stigning på 3 procentpoint siden 2020 (75 pct.), 6 procentpoint siden 2017 (72 pct.) og 8 procentpoint siden 2014 (70 pct.). Der er dog stadig 1 ud af 5 danskere (20 pct.), der ikke har en røgalarm opsat i hjemmet, ligesom 3 pct. svarer, at de ikke ved, om de har en eller flere røgalarmer.

78% af danskerne har en eller flere røgalarmer opsat i deres hjem².

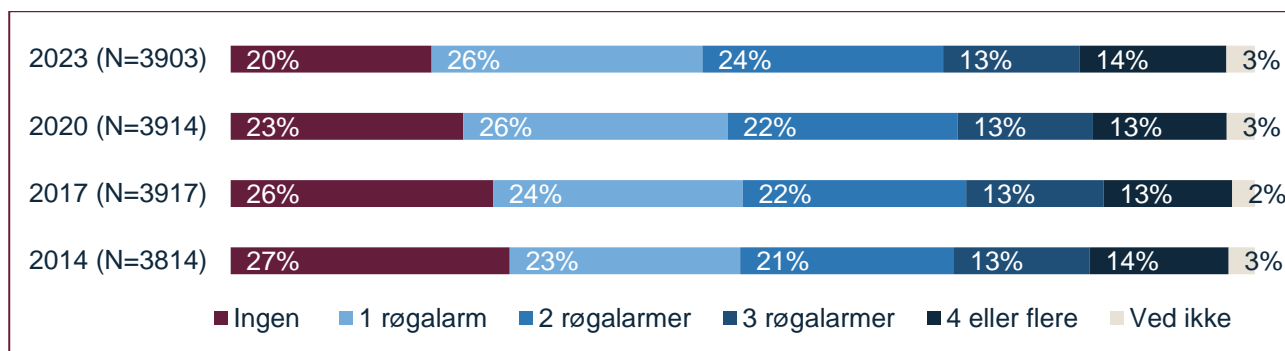
20% af danskerne har ingen røgalarmer opsat i deres hjem.

Ligesom i 2020 har 26 pct. af danskerne en enkelt røgalarm opsat i hjemmet. Der er sket en lille, men insignifikant stigning i andelen af danskere, som har to røgalarmer i deres bolig (fra 22 pct. til 24 pct.), og en tilsvarende, men også insignifikant stigning (fra 26 pct. til 28 pct.³) i andelen af danskere, som har flere end to røgalarmer opsat i hjemmet.

² I boksen er nogle af tallene i Figur 1 rundet op, så totalen er 78 pct.

³ Tallene i Figur 1 er rundet op.

Figur 1: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer)

Mønstrene i forhold til adfærd omkring røgalarmer i hjemmet er stort set de samme som i 2020, når vi ser på tværs af køn og alder. Ligesom i 2020 er der således ikke forskel på kvinder og mænd i forhold til, om de har røgalarm(er) i deres bolig (se figur 25 i appendiks).

Der er til gengæld – ligesom i de tidligere undersøgelser – en lavere andel af unge end ældre, som har mere end én røgalarm i boligen. Andelen af unge, som ikke har en røgalarm, er dog faldet fra 22 pct. til 17 pct. siden 2020 (se figur 26 i appendiks). Ligesom i de tidligere undersøgelser er det også de unge, der særligt er i tvivl om, hvorvidt de har en eller flere røgalarm(er) i hjemmet. Dette gælder således 8 pct. af de 18-34-årige, mens andelen kun er 1 pct. i de tre andre aldersgrupper.

I tråd med de tidligere undersøgelser har danskere i Region Hovedstaden generelt færre røgalarmer i deres hjem. Selvom der er sket en lille stigning siden 2020 (fra 70 pct. til 72 pct.) i andelen af danskere i Region Hovedstaden, som har røgalarm(er) i boligen, er andelen stadig lavere end i både Region Sjælland (77 pct.), Region Syddanmark (80 pct.), Region Midtjylland (81 pct.) og Region Nordjylland (85 pct.) (se figur 27 i appendiks), og i forlængelse heraf har danskere, der bor i lejligheder og mindre boliger, også færre røgalarmer.

Som i de tidligere undersøgelser ses der særligt en høj forekomst af røgalarmer blandt danskere, som er gift. Ligesom i 2020 har 84 pct. af denne gruppe én eller flere røgalarmer, mens kun 15 pct. ikke har. Derudover er det stadig blandt enlige danskere, at røgalarmer sjældnest findes i hjemmet. Dog er der i år 69 pct. af de enlige, som har en eller flere røgalarmer, hvilket er en stigning på 5 procentpoint siden 2020 (64 pct.). Tilsvarende er der sket et fald på 6 procentpoint (fra 32 pct. til 26 pct.) i andelen af enlige, som ingen røgalarmer har (se figur 28 i appendiks).

Ligesom i de tidligere undersøgelser lader der i år også til at være en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og forekomsten af røgalarmer i boligen (se figur 29 i appendiks). Det er således stadig blandt danskere, for hvem grundskolen eller en kort videregående uddannelse er den længst gennemførte uddannelse, at der er flest, som ikke har en røgalarm opsat i hjemmet. Forskellene er dog ikke signifikante. Der er dog sket et relativt stort og signifikant fald på 9 procentpoint siden 2020 (fra 31 pct. til 22 pct.) i andelen af grundskoleuddannede, der ikke har en røgalarm.

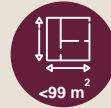
Ligesom i de tidligere undersøgelser ses det i forlængelse heraf også, at andelen, som ingen røgalarmer har, er størst blandt danskere med en årlig husstandsindkomst under 500.000 kr. (hvh. 24 pct. og 23 pct. i de to laveste indkomstgrupper).

Boligtype

Der er flest, der ikke har en røgalarm, blandt dem, som bor i lejlighed.

Ejerforhold

Beboere i ejerboliger har i højere grad røgalarmer end beboere i leje- og andelsboliger.

Størrelse

Dem, der bor i boliger på over 100 m², har i højere grad røgalarmer, end dem, der bor i mindre boliger.

Andelen af danskere, der i 2023 har røgalarmer, som er hhv. tilsluttet elnettet, tilkoblet en vagtcentral og serieforbundne, er den samme som i 2020. Andelen af danskere, der har røgalarmer, som er tilsluttet elnettet, er således 17 pct., mens 13 pct. har en eller flere røgalarmer, der er tilkoblet en vagtcentral. Endelig er der blandt danskere, der har mere end én røgalarm opsat i hjemmet, 26 pct. som har serieforbundne røgalarmer.

26% har serieforbundne røgalarmer.

17% har røgalarmer, som er tilsluttet elnettet.

13% har røgalarmer, som er tilkoblet en vagtcentral.

61 pct. af de danskere, der har en røgalarm, har selv købt deres seneste røgalarm, hvilket er på niveau med 2020 (63 pct.) Der er sket et fald på 3 procentpoint i andelen, som fik deres seneste røgalarm foræret (fra 14 pct. til 11 pct.), og samtidig er der sket en stigning på 5 procentpoint (fra 20 pct. til 25 pct.) i andelen af danskere, som ikke har anskaffet sig yderligere røgalarmer end dem, der var i deres bolig i forvejen. Ligesom i 2020 er det særligt de 18-34-årige, som har fået deres røgalarm(er) foræret, mens det særligt er de ældre, som selv har købt den. På samme måde er der også en tendens til, at danskere med en videregående uddannelse i højere grad end dem, der har en grundskoleuddannelse eller gymnasial uddannelse som deres højst gennemførte uddannelse, har købt deres seneste røgalarm selv.

Ligesom i 2020 har de fleste danskere selv sat deres røgalarm(er) op, og det er stadig oftest kvinder og unge, der ikke selv sætter dem op. 55 pct. af de danskere, der selv har købt eller fået en røgalarm foræret, har således selv sat den op, hvilket er på niveau med 2020 (53 pct.). Blandt disse er stadig en lavere andel af kvinder (37 pct.) end mænd (74 pct.), om end andelen af kvinder er steget med 4 procentpoint siden 2020 (33 pct.), mens andelen af mænd er konstant. Der er desuden stadig færre 18-34-årige (45 pct.) end i de andre aldersgrupper (35-55 år: 49 pct., 56-65 år: 57 pct. og 66-85 år: 56 pct.), som selv har sat deres røgalarm(er) op.

1 ud af 4 (25 pct.) af de danskere, der selv har købt eller fået foræret deres seneste røgalarm, har fået hjælp til at sætte røgalarmen op af andre fra husstanden, venner eller familie, mens 13 pct. har fået en montør, elektriker el.lign. til at sætte den op.

2.1.1 Placering og test af røgalarmer

Ligesom i de tidligere undersøgelser placerer danskerne typisk deres røgalarm(er) i entréen og opholdsstuen. 57 pct. har placeret en røgalarm i deres entré, og det er dermed i det rum, flest danskere har placeret en røgalarm. Desuden har mange danskere en røgalarm i deres opholdsstue (47 pct.), køkken (36 pct.) og soveværelse (39 pct.), og disse andele er stort set de

samme som i 2020. Ligesom i 2020 gælder det desuden, at næsten halvdelen af de danskere, der kun har én røgalarm opsat i hjemmet, placerer den i deres entré (47 pct.), mens cirka hver fjerde enten placerer den i køkkenet (26 pct.) eller opholdsstuen (24 pct.).

7 ud af 10 (70 pct.) af de danskere, der har en eller flere røgalarmer i deres bolig, har testet deres røgalarm(er) inden for de sidste to år, hvilket er lidt færre end i 2020 (73 pct.) og 2017 (80 pct.). 14 pct. har testet deres røgalarm(er) inden for den sidste måned, hvilket er et fald på 5 procentpoint siden 2020 (19 pct.). 24 pct. har testet dem inden for de seneste tre måneder, og 25 pct. har testet dem inden for det sidste år. Ligesom i 2020 er der 5 pct. af dem, der har en eller flere røgalarmer, som aldrig har testet dem, mens 3 pct. siger, at de ikke ved, hvordan man tester dem. Derudover er der 11 pct. af de danskere, der har en røgalarm, som siger, at røgalarmen selv indikerer, når batteriet skal skiftes, og at det derfor ikke er nødvendigt at teste dem. Dette er stort set på niveau med andelen i de tidligere undersøgelser.

Ligesom i 2020 oplevede 97 pct. af de danskere, der har testet deres røgalarm(er), at de virkede. 1 pct. oplevede, at de ikke virkede, mens 3 pct. oplevede, at nogle af røgalarmerne virkede. Blandt dem, som oplevede, at ingen eller kun nogle af røgalarmerne virkede, angiver 49 pct., at det skyldtes, at batteriet var defekt. Dette er således – ligesom i både 2017 og 2020 – den hyppigste årsag. Derudover har nogle oplevet, at det skyldtes, at røgalarmen formentlig var gået i stykker (23 pct.). Desuden siger 13 pct., at det skyldtes, at batteriet var fjernet pga. fejlalarm, mens 12 pct. siger, at batteriet skulle bruges til noget andet. 73 pct. af dem, der oplevede, at røgalarmen ikke virkede, da de testede den, har genetableret den, så den virker, mens 28 pct. ikke har genetableret den.

2.1.2 Termodetektorer

Termodetektorer, som reagerer på varme og ikke røg, er – i modsætning til røgalarmer – ikke særligt udbredte i danske hjem. 2 ud af 3 danskere (67 pct.) siger, at de ikke har en termodetektor i deres hjem, mens 9 pct. af danskerne har en termodetektor sammen med en eller flere røgalarmer, og 1 pct. har en termodetektor og ingen røgalarm(er). Desuden svarer næsten hver fjerde dansker (23 pct.), at de ikke ved, om de har en termodetektor.

Figur 2: Har du termodetektor?

Det er særligt mænd, der svarer, at de har en termodetektor i deres bolig. 11 pct. af mændene har en termodetektor sammen med en eller flere røgalarmer, mens 1 pct. har en termodetektor og ingen røgalarm. For kvinder er andelen hhv. 7 pct. og 1 pct. Der er desuden hele 29 pct. af kvinderne, som ikke ved, om de har en termodetektor i deres bolig, mens det kun er 18 pct. af

mændene, som ikke ved det.

2.2 Årsager til at have en røgalarm

Ligesom i de tre tidligere undersøgelser er den væsentligste årsag til, at danskerne har en eller flere røgalarmer opsat i deres hjem, at det skaber tryghed. Det gælder således for 58 pct. af danskerne, hvilket er på niveau med 2020 (57 pct.), men til gengæld et fald på hhv. 6 procentpoint siden 2017 (64 pct.) og 11 procentpoint siden 2014 (69 pct.).

Der er sket en stigning i andelen af danskere, som angiver, at en af de væsentligste årsager til, at de har røgalarmer, er, at de(n) allerede var sat op, da de flyttede ind i deres bolig (23 pct.).

Til gengæld er der sket et lille, men signifikant fald i andelen, der siger, at en af de væsentligste årsager til, at de har røgalarmer, er, at deres adfærd kan medføre brandfare (f.eks. fordi de ryger, bruger levende lys, har brændeovn osv.). I 2023 er denne andel således 7 pct., mens den var 8 pct. i 2020 og 26 pct. i 2017⁴. Andelen af danskere, der opfatter deres egen adfærd som en af de væsentligste årsager til, at de har en eller flere røgalarmer i hjemmet, lader således til at falde med årene.

Andelen af danskere, der siger, at en af de væsentligste årsager til, at de har en røgalarm, er, at de har set en kampagne om røgalarmer, er 6 pct. i 2023, hvilket er et lille, men signifikant fald på 1 procentpoint siden 2020⁵ (7 pct.). Der er ikke et tydeligt mønster blandt dem, som har svaret "andet" (11 pct.).

58% har røgalarmer, fordi det skaber tryghed i hjemmet.

28% har røgalarmer, fordi det var nemt at sætte dem op.

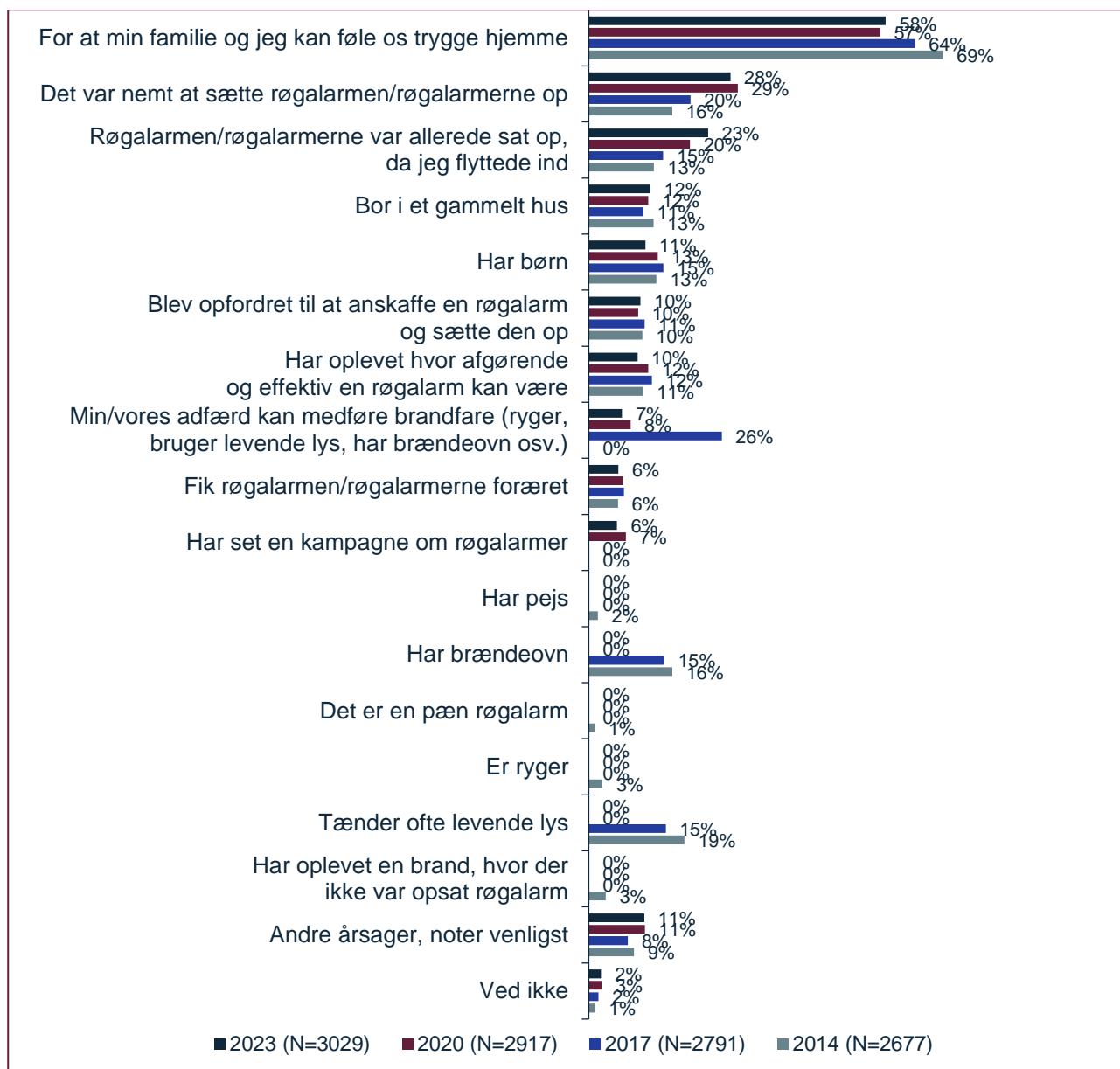

23% har røgalarmer, fordi de allerede var sat op, da de flyttede ind.

⁴ Bemærk, at denne kategori først blev tilføjet i undersøgelsen i 2020 som erstatning for flere kategorier, der i 2017-undersøgelsen har angivet brandfarlig adfærd (er ryger, tænder ofte levende lys, har pejs/brændeovn osv.).

⁵ Denne kategori blev først tilføjet i 2020, hvorfor der i figur 2 ikke er tal for 2014 og 2017.

Figur 3: Hvad er den væsentligste årsag til, at du har en røgalarm/flere røgalarmer, der er sat op? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder⁶

Ligesom i 2020 er tryghed i hjemmet den hyppigste årsag til at have en røgalarm på tværs af køn, aldersgrupper og regioner. Der er desuden stadig en højere andel af kvinder (61 pct.) end mænd (56 pct.), som fremhæver denne årsag. Flere mænd (32 pct.) end kvinder (23 pct.) fremhæver også – som i 2020 – at det var nemt at sætte røgalarmerne op.

⁶ Bemærk, at nogle svarkategorier ikke er med i alle fire undersøgelser. Der er dog ikke foretaget ændringer siden undersøgelsen i 2020. Kategorien "Min/vores adfærd kan medføre brandfare (ryger, bruger levende lys, har brændeovn osv.)" er tilføjet i 2020 som en samlet kategori, der erstatter flere af de tidligere anvendte kategorier (ryger, har brændeovn, bruger levende lys). For 2017 er kategorierne "har brændeovn" og "bruger levende lys" lagt sammen til ét tal for adfærd, der kan føre til brandfare. Kategorien "Har set en kampagne om røgalarmer" er ligeledes tilføjet i 2020.

Tryghed i hjemmet bliver – ligesom i 2020 – særligt fremhævet som en væsentlig årsag til at have en røgalarm blandt de ældre aldersgrupper (35-55 år: 62 pct., 56-65 år: 63 pct. og 66-85 år: 64 pct.), mens kun 45 pct. af de 18-34-årige fremhæver tryghed som en væsentlig årsag.

Som i de tidligere undersøgelser er der stadig flere unge end ældre, som siger, at en af de væsentligste årsager til, at de har en røgalarm, er, at de(n) allerede var sat op, da de flyttede ind (38 pct.). Dette er desuden en stigning på 8 procentpoint siden 2020 (30 pct.), og 14 procentpoint siden 2017 (24 pct.).

2.3 Årsager til ikke at have en røgalarm

Ligesom i 2020 gælder det for mange af de danskere, der ikke har en røgalarm i deres hjem, at der ikke er tale om et bevidst fravalg. 17 pct. af dem, der ikke har en røgalarm, siger således, at de ikke ved, hvorfor de ikke har en røgalarm, hvilket ligger på niveau med 2020. Mens de danskere, som ikke vidste, hvorfor de ikke havde en røgalarm, udgjorde den største gruppe i 2020, er det i år kun den næstmest fremhævede årsag.

I år siger 19 pct. af de danskere, der ikke har en røgalarm, at de faktisk har en røgalarm, men at de ikke har fået sat den op endnu, hvilket gør det til den hyppigst fremhævede årsag. Dette er på niveau med 2020 (18 pct.), men et fald siden 2017 og 2014 (hhv. 24 pct. og 23 pct.).

13 pct. af de danskere, som ikke har en røgalarm i hjemmet, har svaret, at en væsentlig årsag til dette er, at de ikke mener, at en røgalarm er relevant for dem. Det er et lille og statistisk insignifikant fald siden 2020 (16 pct.), og hvor det i 2020 var den forklaring, som tredje flest gav, er det i år en lige så udbredt årsag som en række andre: At de ikke mener, at røgalarmer er nødvendige, fordi de lever brandsikkert (14 pct.), at de ikke ved, hvilken type røgalarm, de skal vælge (13 pct.), og at de ikke vil have en røgalarm, fordi de for ofte melder fejlarmer (13 pct.).

Ligesom i tidligere undersøgelser er der en række kønsforskelle, når det kommer til forklaringerne på, hvorfor man ikke har en røgalarm i hjemmet. Generelt gælder det, at mænd i højere grad end kvinder angiver, at det er et bevidst fravalg. F.eks. siger 17 pct. af mændene, at det enten skyldes, at de ikke mener, at røgalarmer er nødvendige, fordi de lever brandsikkert, eller at de ikke mener, at røgalarmer er relevante for dem, mens det kun gælder 10 pct. af kvinderne. Omvendt siger 16 pct. af kvinderne, at en væsentlig årsag er, at de ikke selv kan sætte en røgalarm op. Det er kun tilfældet for 6 pct. af mændene.

19% har ikke en røgalarm, fordi de ikke har fået den sat op.

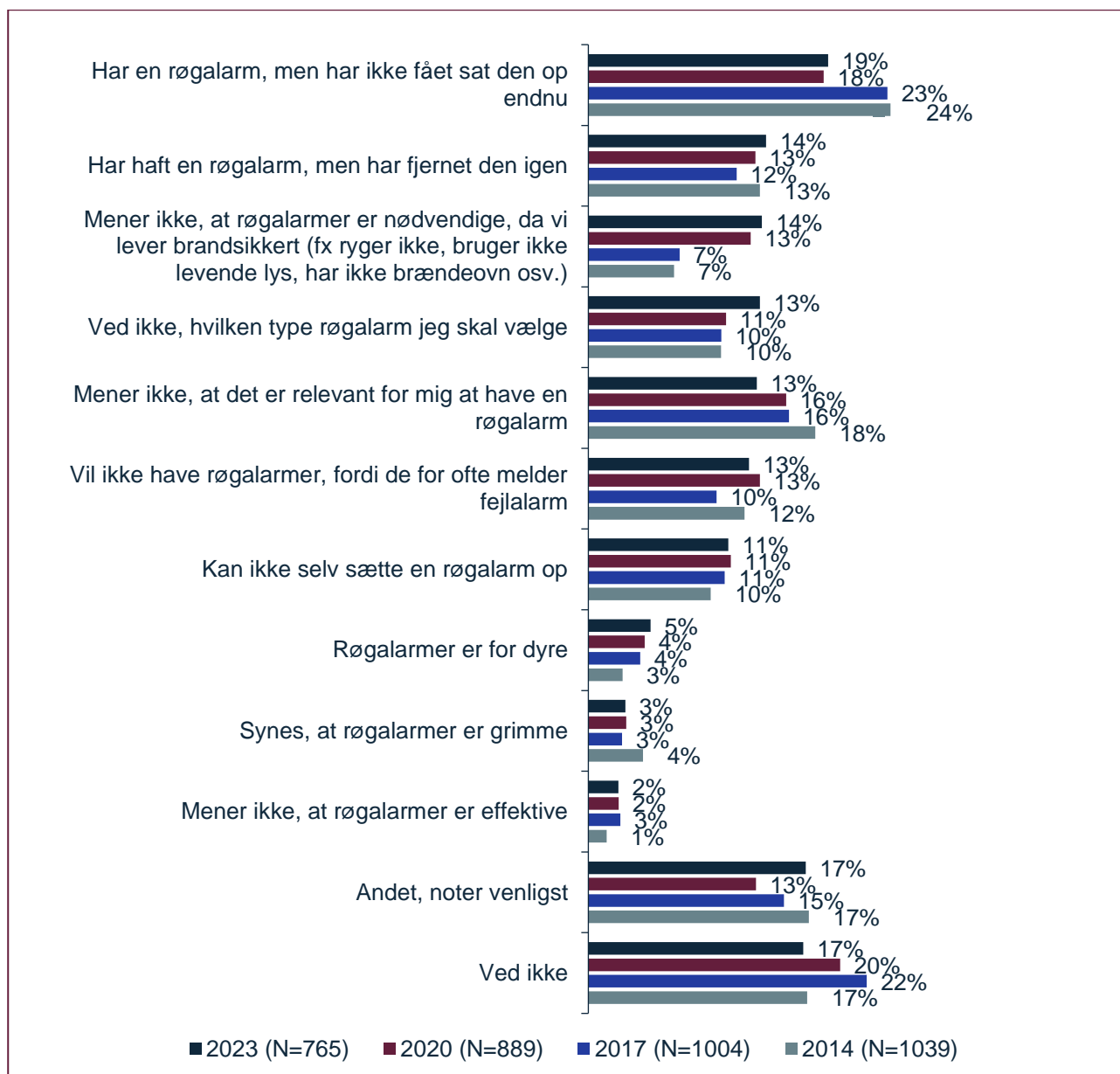

17% ved ikke, hvorfor de ikke har en røgalarm.

13% har ikke en røgalarm, fordi de ikke mener, det er relevant.

Figur 4: Hvad er de væsentligste årsager til, at du ikke har sat en røgalarm op i din bolig? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder

14 pct. af de danskere, der ikke har en røgalarm, har tidligere haft en, men har fjernet den igen. Ligesom denne andel svarer til de tidligere undersøgelser, er de hyppigste forklaringer på det også de samme som tidligere. 35 pct. har således fjernet deres røgalarm, fordi den for ofte meldte fejllarm, og en lige så stor andel har bare ikke fået sat den op igen efter den hylede sidst. 31 pct. siger desuden, at de ofte har tænkt på at sætte den op igen, men ikke har fået det gjort endnu. Der er ikke et tydeligt mønster blandt dem, som har svaret "andet". Det, der nævnes mest, er dog, at de bare ikke har fået købt en røgalarm, og at det skyldes nedprioritering, dovenskab, en forglemmelse el.lign.

Myte:

Folk har ikke en røgalarm, fordi de er grimme eller fordi, de ikke er effektive.

Svar:

Kun **3%** svarer, at de ikke har røgalarmer, fordi de synes, at de er grimme.

Kun **2%** svarer, at de ikke mener, at røgalarmer er effektive.

2.3.1 Hvad skal der til for, at de vil anskaffe en røgalarm?

Der er sket visse udviklinger i, hvad der skal til for, at de danskere, der har haft en røgalarm, men har fjernet den igen, ville anskaffe sig en ny og sætte den op. 55 pct. siger, at de ville få en røgalarm i hjemmet, hvis de blev udleveret og opsat gratis, og mens det kun gjaldt 41 pct. i 2020, er det i år den mest udbredte årsag. Samtidig siger 39 pct., at de ville gøre det, hvis det var et lovkrav at have røgalarmer opsat, og dette er på niveau med andelen i 2020 (38 pct.), men lavere end i både 2017 (45 pct.) og 2014 (54 pct.). Omkring en tredjedel (32 pct.) siger, at de ville sætte en røgalarm op, hvis de fik den foræret, hvilket er en lille, men insignifikant stigning siden 2020 (26 pct.).

Hvor en længere batterilevetid i 2020 var den hyppigste årsag (43 pct.) til at ville anskaffe sig en ny røgalarm blandt de danskere, der har fjernet den røgalarm, de havde tidligere, er der i år kun 23 pct., der har sagt, at en længere batterilevetid ville kunne få dem til at anskaffe sig en ny. Der er også sket et fald i andelen, som siger, at et smartere design kunne få dem til at anskaffe sig en røgalarm. I 2023 er denne andel således 7 pct., mens den var 14 pct. i 2020.

Omvendt var der i 2020 kun 9 pct., som sagde, at de ville anskaffe sig en ny røgalarm, hvis der kom en brandmand og gennemførte et brandtjek i deres bolig og opfordrede dem til at skaffe sig én. Dette gælder for 16 pct. i 2023.

55% ville anskaffe en røgalarm, hvis den blev udleveret og opsat gratis.

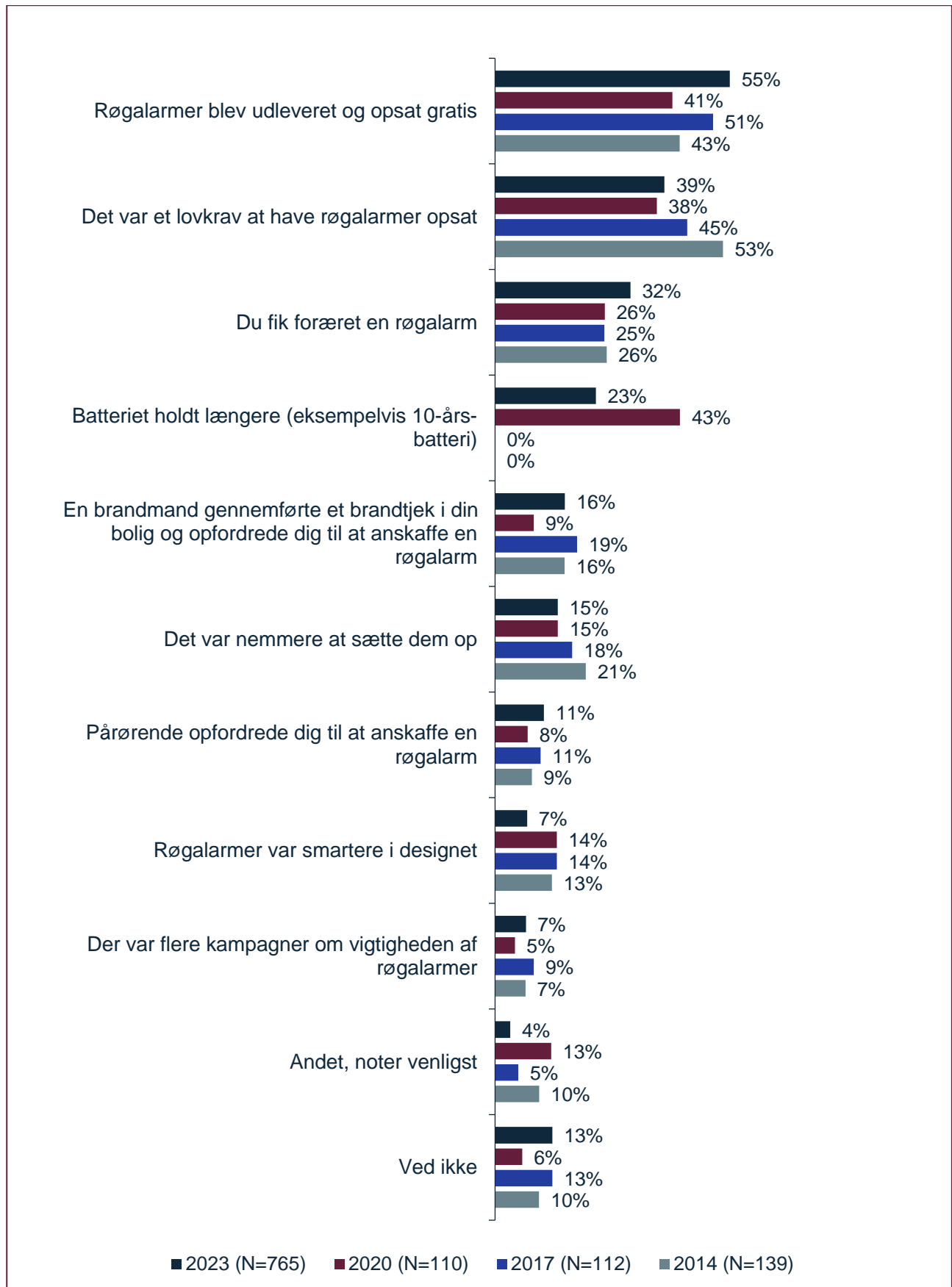

39% ville anskaffe en røgalarm og sætte den op, hvis det var et lovkrav at have røgalarmer opsat.

32% ville sætte en røgalarm op, hvis de fik den foræret.

Figur 5: Tror du, at du ville anskaffe en røgalarm og sætte op, hvis... Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder

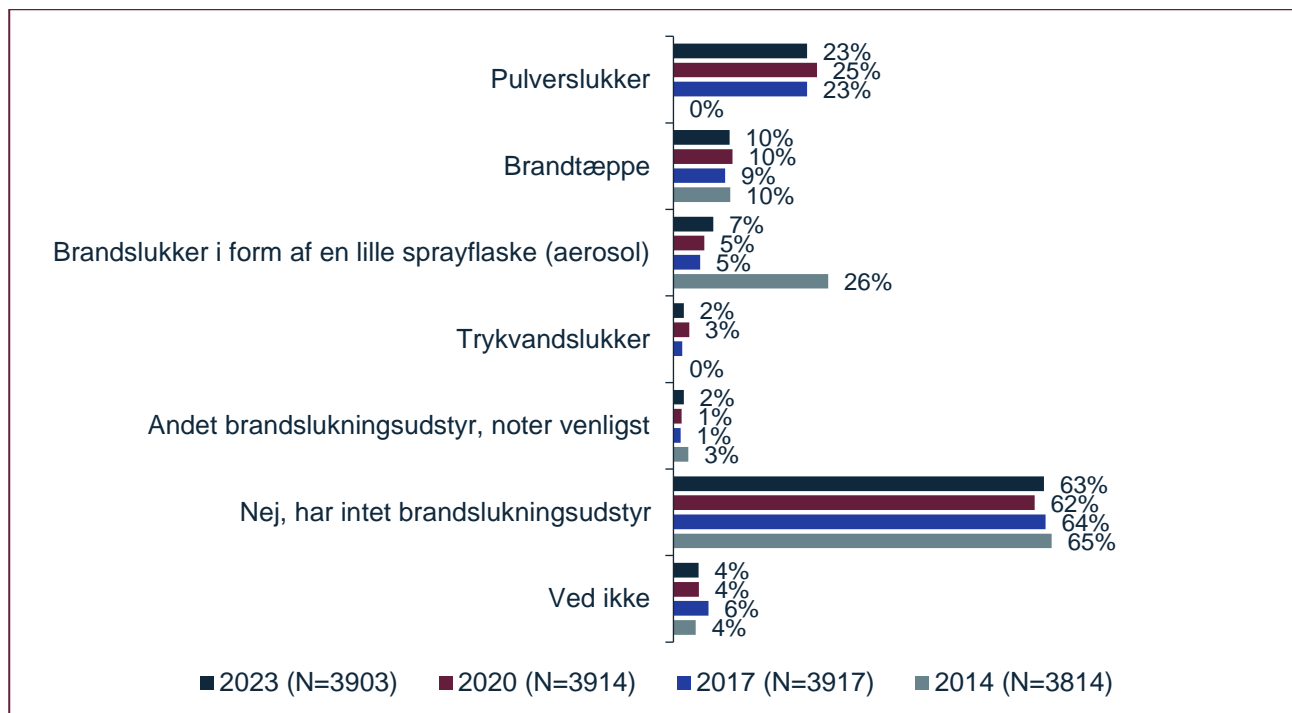
3. Brandberedskab

Dette afsnit omhandler danskernes generelle brandberedskab og risikoopfattelse. Udbredelsen af brandslukningsudstyr i danske hjem er fortsat på et relativt lavt niveau, ligesom meget få danskere – som i de tidligere undersøgelser – har lagt en konkret flugt- eller evakueringsplan i tilfælde af brand i deres hjem. Det er omvendt kun en meget lille andel af danskerne, som ikke følger nogen af de gængse brandråd i deres hverdag, og selvom det for en relativt stor andel er mere end fem år siden, er der stadig mange danskere, som har gennemgået kurser i førstehjælp og brandbekæmpelse. Endelig er det stadig størstedelen af danskerne, der har en opfattelse af, at de har indrettet sig brandsikkert, og deres opfattelse af risikoen for brand i deres bolig, er fortsat lav.

3.1 Brandslukningsudstyr

Som i de tidligere undersøgelser er der fortsat ikke mange danskere, der har brandslukningsudstyr i deres hjem. Næsten to ud af tre (63 pct.) af danskerne har således ikke brandudstyr i deres bolig, hvilket er på niveau med både 2020 (62 pct.), 2017 (64 pct.) og 2014 (65 pct.). 23 pct. af danskerne har en pulverslugker i deres bolig, hvilket – som i både 2017 og 2020 – gør det til den type brandslukningsudstyr, flest danskere har i deres hjem. 10 pct. af danskerne har et brandtæppe i hjemmet, mens 7 pct. har en brandslukker i form af en aerosol.

Figur 6: Har du brandslukningsudstyr i din bolig? (muligt at angive flere svar)⁷

⁷ Bemærk at kategorien "Brandslukker i form af en lille sprayflaske (aerosol)" i 2014 undersøgelsen lød "Brandslukker". Den markante ændring fra 2014 til 2017 kan således skyldes, at der er ændret i formuleringen af kategorien.

Ligesom i de tidligere undersøgelser er der en tendens til, at de danskere, der ikke har en røgalarm, også er dem, der har mindst brandslukningsudstyr i hjemmet. Blandt de danskere, der ikke har en røgalarm, er der således 73 pct., som ikke har noget brandslukningsudstyr, mens det gælder 62 pct. af dem, som har røgalarm(er) i deres bolig. Andelen af dem, som ikke har en røgalarm, og som heller ikke har brandslukningsudstyr, er således uændret siden 2020 (73 pct.).

Selvom forskellen er blevet mindre siden 2020, er der stadig en tendens til, at kvinder i lavere grad end mænd har brandslukningsudstyr i deres hjem. 66 pct. af kvinderne siger således, at de ikke har noget brandslukningsudstyr i deres bolig, mens det kun gælder 61 pct. af mændene. I 2020 gjaldt det dog 67 pct. af kvinderne og kun 57 pct. af mændene.

3.2 Brandråd

Næsten alle danskere mener, at de bevidst følger et eller flere brandråd i deres hverdag. Det er således kun 4 pct. af danskerne, som siger, at de ikke er opmærksomme på at følge brandråd i deres hverdag. Denne andel udgjorde dog kun 2 pct. i 2020.

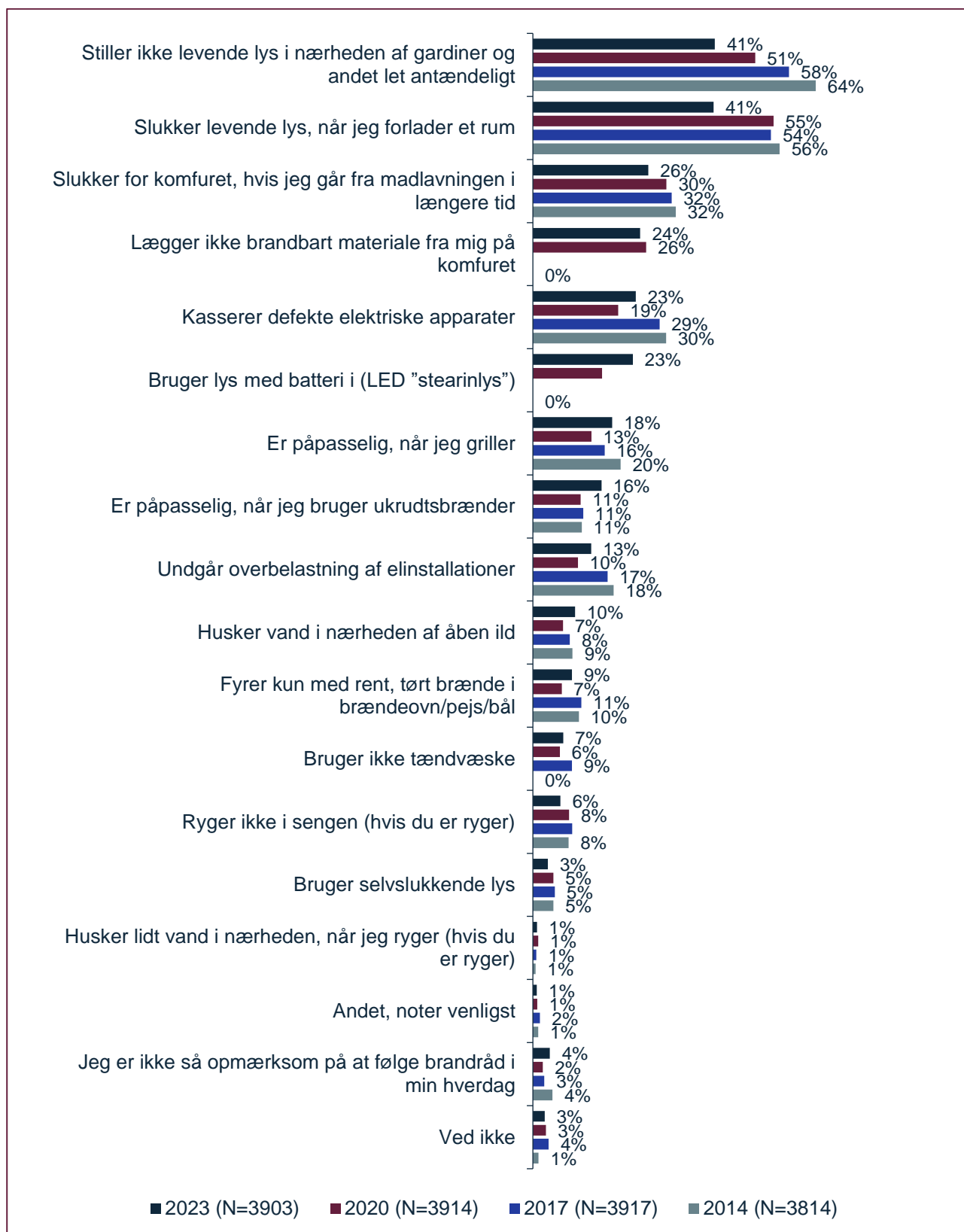
De to brandråd, som flest danskere bevidst følger i hverdagen, er at slukke levende lys, når de forlader et rum (41 pct.) og at undlade at stille levende lys i nærheden af gardiner og andet let antændeligt (41 pct.). Derudover slukker cirka hver fjerde (26 pct.) komfuret, hvis de går fra madlavningen i længere tid. I både 2014, 2017 og 2020 var disse tre brandråd også dem, flest danskere bevidst fulgte i hverdagen. Som det fremgår af figur 7, er der dog sket et fald i danskernes tilbøjelighed til at følge de tre brandråd i år sammenlignet med de tidligere undersøgelser.

Kvinder er generelt – ligesom i 2020 – mere tilbøjelige til at følge brandråd i deres hverdag. Mens 5 pct. af mændene svarer, at de ikke er så opmærksomme på at følge brandråd, gælder det således kun 3 pct. af kvinderne.

Både mænd og kvinder følger de to øverste brandråd i figur 7 hyppigst, om end der er forskel på deres tilbøjelighed til at følge dem. 47 pct. af kvinderne har svaret, at de ikke stiller levende lys i nærheden af gardiner og andet let antændeligt, mens det kun gælder 36 pct. af mændene. Det er et fald siden 2020, hvor det gjaldt 54 pct. af kvinderne og 47 pct. af mændene. Samtidig slukker 46 pct. af kvinderne levende lys, når de forlader et rum, mens det gælder 36 pct. af mændene. Også her er der tale om et ret stort fald siden 2020, hvor det gjaldt 58 pct. af kvinderne og 52 pct. af mændene.

Udover at kvinder i højere grad end mænd følger de ovenstående to brandråd, er de mere tilbøjelige end mænd til at bruge lys med batteri i (LED "stearinlys") (26 pct. vs. 20 pct.) og at slukke for komfuret, hvis de går fra madlavningen i længere tid (31 pct. vs. 22 pct.). Omvendt er mænd mere tilbøjelige til at svare, at de er påpasselige, når de bruger ukrudtsbrænder (19 pct. vs. 13 pct.), at de forsøger at undgå overbelastning af elinstallationer (16 pct. vs. 10 pct.), og at de er påpasselige, når de griller (22 pct. vs. 14 pct.).

Figur 7: Følger du bevidst nogle af nedenstående brandråd i hverdagen? Vælg op til 3 af nedenstående valgmuligheder, hvis du følger brandråd i hverdagen. Hvis du følger mere end 3 brandråd, skal du vælge dem, som du oftest følger.

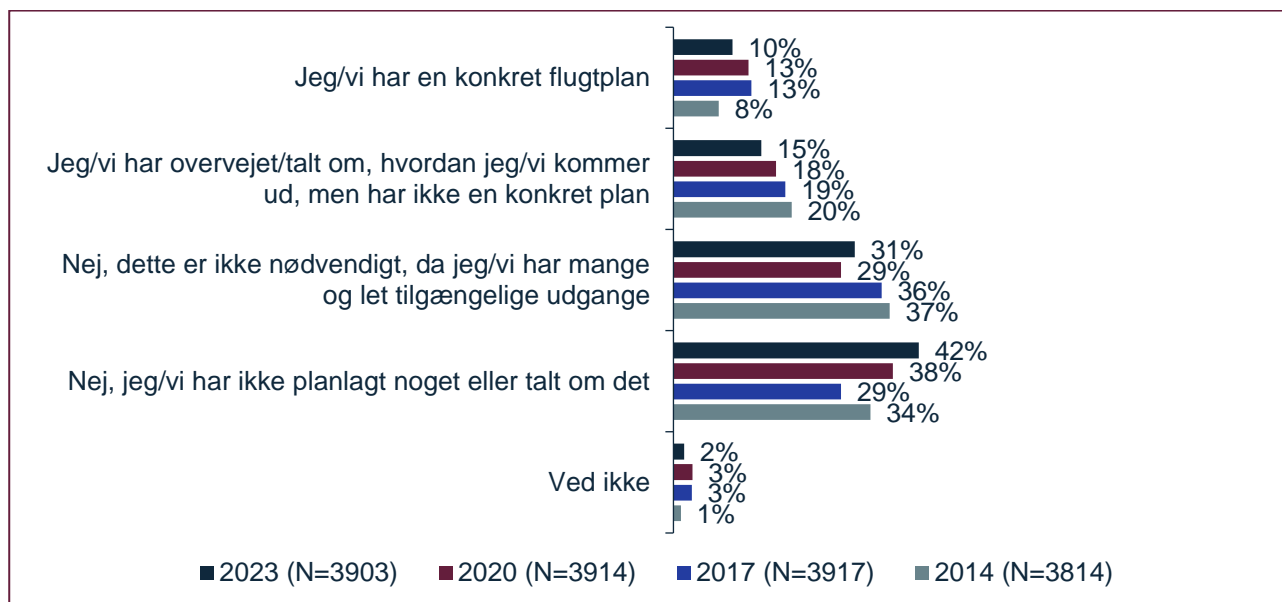

3.3 Flugtplan / evakueringsplan

Ligesom i de tidligere undersøgelser er der i 2023 stadig ikke mange danskere, der har en konkret plan for, hvordan de kommer ud af deres hjem i tilfælde af brand. 1 ud af 10 danskere (10 pct.) har således en konkret flugtplan, hvilket er et fald på 3 procentpoint siden både 2017 og 2020 (13 pct.). Samtidig svarer 15 pct. af danskerne, at de har overvejet eller talt med deres familie/samlevende om, hvordan de kommer ud, men uden at have en konkret flugtplan. Også her er der tale om et fald siden både 2020 (18 pct.), 2017 (19 pct.) og 2014 (20 pct.).

I forlængelse af dette er der sket en stigning i andelen af danskere, som siger, at de ikke har planlagt eller talt med deres familie/samlevende om, hvordan de kommer ud af deres bolig i tilfælde af brand. I 2023 gælder det således 42 pct. af danskerne, hvilket er den højeste andel i alle fire undersøgelser. Samtidig svarer 31 pct., at de ikke mener, det er nødvendigt at tale om eller planlægge en konkret flugtplan, da de har mange og let tilgængelige udgange. Dette er en lille men signifikant stigning siden 2020 (29 pct.), men et fald sammenlignet med 2017 (36 pct.) og 2014 (37 pct.).

Figur 8: Har du selv planlagt eller talt med din familie/samlevende om, hvordan du/I kommer ud af huset i tilfælde af brand?

Også blandt de danskere, der har en eller flere røgalarmer i deres hjem, er der sket et fald i tilbøjeligheden til at have en konkret flugtplan. Hvor 14 pct. af dem, der havde en røgalarm i 2020, svarede, at de også havde en konkret flugtplan, gælder det kun 11 pct. i 2023. Deres tilbøjelighed til at have en flugtplan er således næsten på niveau med de danskere, der ikke har en røgalarm (9 pct.). Til gengæld har 17 pct. af de danskere, der har en røgalarm, talt om eller overvejet, hvordan de kommer ud af deres hjem i tilfælde af brand, mens det kun gælder 9 pct. af dem, som ikke har en røgalarm.

Ligesom i 2020 er det stadig de unge, der er mindst tilbøjelige til at have en konkret flugtplan eller have overvejet eller talt om, hvordan de kommer ud af deres hjem i tilfælde af brand. Over halvdelen (53 pct.) af de 18-34-årige svarer således, at de hverken har talt om eller planlagt en flugtplan, hvilket er en stigning siden 2020 (45 pct.). I forlængelse af dette er der også flere af dem, der bor i lejlighed, som ikke har planlagt eller talt om, hvordan de kommer ud af deres bolig i tilfælde af brand (53 pct.) sammenlignet med danskere i alle de andre boligtyper. Desuden er der

en højere andel af kvinder (45 pct.) end mænd (39 pct.), som siger, at de ikke har planlagt noget eller talt med deres familie eller samlever om, hvordan de kommer ud af deres bolig i tilfælde af brand.

3.4 Brandberedskab i fritidsboliger

1 ud af 5 danskere (20 pct.) har en fritidsbolig i form af et sommerhus, kolonihavehus, campingvogn el.lign. 65 pct. af dem har en eller flere røgalarmere i deres fritidsbolig, hvilket er en lille, men insignifikant stigning siden 2020 (62 pct.).

65% af de danskere, der har en fritidsbolig i form af et sommerhus, kolonihave, campingvogn el.lign., har en eller flere røgalarmere opsat.

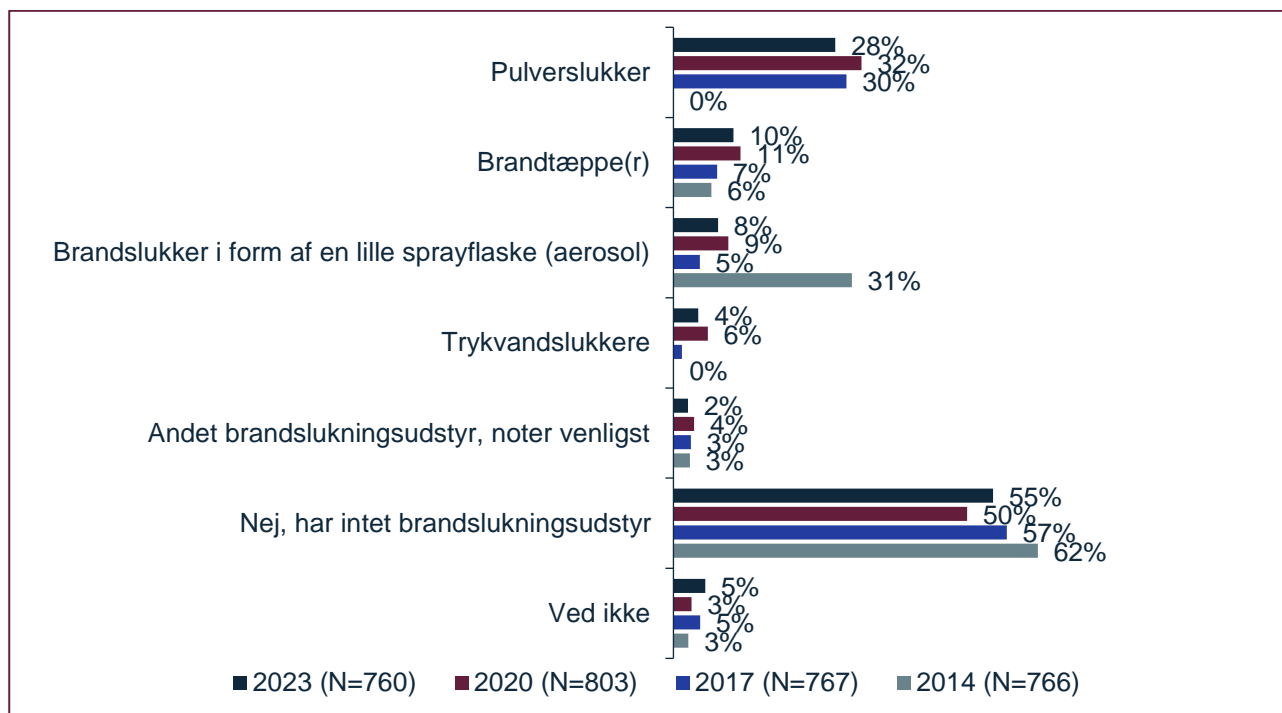

5% af de danskere, der har en fritidsbolig, har oplevet en brand i fritidsboligen.

Lidt over halvdelen af dem, der har en fritidsbolig, har ikke nogen former for brandslukningsudstyr her (55 pct.), og det er en lille, insignifikant stigning siden 2020, hvor det kun gjaldt 50 pct. I forlængelse heraf er der kun 28 pct., som har en pulverslugker i deres fritidsbolig, mens 10 pct. har et eller flere brandtæpper, 8 pct. har aerosoler, og 4 pct. har en eller flere trykvandslukkere. Der er således sket et fald i udbredelsen af alle fire typer brandslukningsudstyr siden 2020, om end faldet i udbredelsen er insignifikant på tværs af alle typer brandslukningsudstyr.

Ligesom i 2020 gælder det, at mænd i højere grad end kvinder har brandslukningsudstyr – ikke bare i hjemmet, men også i deres fritidsbolig. Mens 58 pct. af kvinderne siger, at de ikke har brandslukningsudstyr i deres fritidsbolig, gælder det kun 51 pct. af mændene.

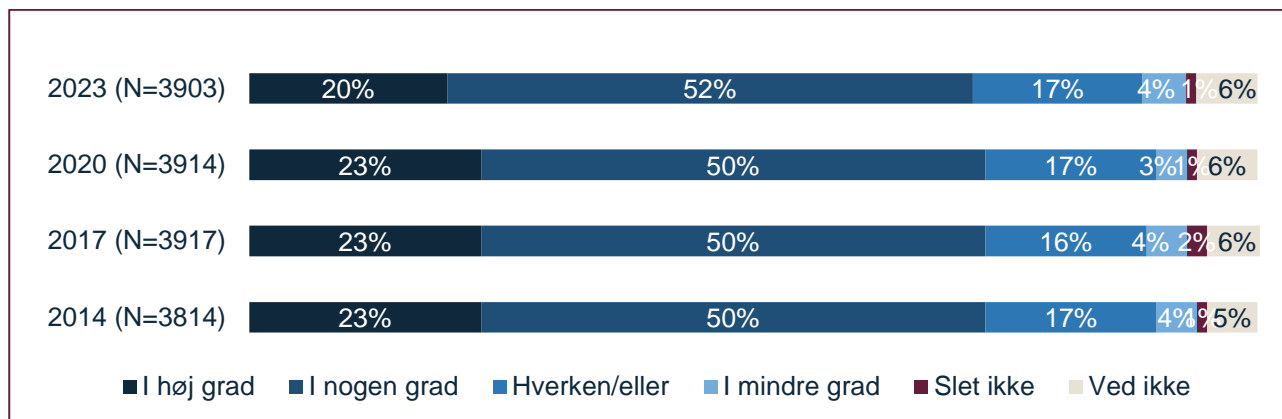
Figur 9: Har du/l brandslukningsudstyr i sommerhus/fritidshus/campingvogn? (Muligt at angive flere svar)

3.5 Risikoopfattelse

72 pct. af danskerne mener, at de i høj eller nogen grad har indrettet sig brandsikkert. Kun 5 pct. siger, at de i mindre grad eller slet ikke har indrettet sig brandsikkert, og 17 pct. har svaret "hverken/eller". Der er stort set ikke sket en udvikling siden de tidligere undersøgelser. Dog er andelen, der har svaret, at de i *høj* grad har indrettet sig brandsikkert (20 pct.), faldet med 3 procentpoint siden 2020.

Figur 10: Mener du, at du har indrettet dig brandsikkert?

Mens der stort set ikke er nogen forskel på mænd og kvinder, når det kommer til, om de selv mener, at de har indrettet sig brandsikkert (71 pct. vs. 73 pct.), er der en klar tendens til, at ældre i højere grad end yngre mener, at de i høj eller nogen grad har indrettet sig brandsikkert. Mens 83 pct. af de 66-85-årige siger, at det i høj eller nogen grad er tilfældet, gælder det kun for 60 pct. af de 18-34-årige, 71 pct. af de 35-55-årige og 78 pct. af de 55-65-årige.

Danskere med en eller flere røgalarmer i hjemmet mener – som i de tidligere undersøgelser – i langt højere grad end danskere uden en røgalarm, at de har indrettet sig brandsikkert. 77 pct. af dem, der har én eller flere røgalarmer, mener således, at de i høj eller nogen grad har indrettet sig brandsikkert, mens det kun gælder 54 pct. af de danskere, der ikke har en røgalarm.

85 pct. af danskerne har på et tidspunkt gennemgået et kursus i førstehjælp, mens 42 pct. har gennemgået et kursus i elementær brandbekæmpelse, og dette er nogenlunde på niveau med 2020 (hhv. 81 pct. og 45 pct.). I 2023 blev danskerne desuden spurgt, hvornår de gennemgik de to typer af kurser. 48 pct. af dem, der har gennemgået et kursus i førstehjælp, har gennemgået det inden for de seneste 5 år, mens resten (51 pct.) gjorde det for mere end 5 år siden. 37 pct. af dem, der har gennemgået et kursus i elementær brandbekæmpelse, har gjort det inden for de seneste fem år, mens resten (62 pct.) gjorde det for længere tid siden.

Der er sket en stor stigning i andelen af danskere, som ville tage imod et gratis hjemmebesøg fra brandvæsenet, hvor de har en dialog med en brandmand om brandforebyggelse og evt. brandfare i deres bolig. I 2020 ville 36 pct. tage imod et sådant hjemmebesøg, mens det gælder hele 59 pct. af danskerne i dag.

85% af danskerne har gennemgået et førstehjælpskursus.

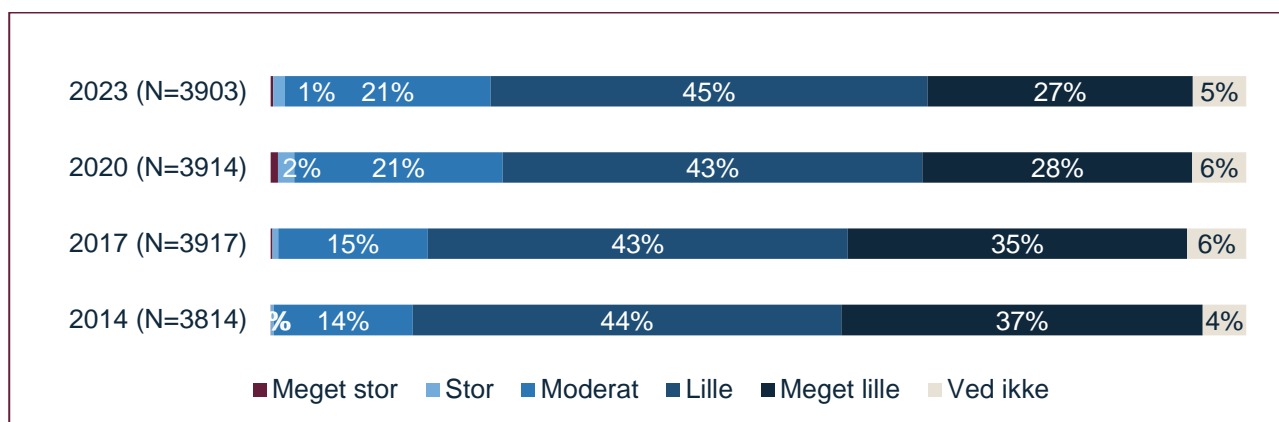
42% af danskerne har gennemgået et kursus i elementær brandbekæmpelse.

59% af danskerne vil tage imod et møde med brandvæsenet om brandfare og brandforebyggelse.

Ligesom i de tidligere undersøgelser, har danskerne en opfattelse af, at risikoen for, at der kan opstå brand i deres bolig, er relativt lav (jf. figur 11). 72 pct. af danskerne vurderer således, at risikoen er lille eller meget lille. Dette er på niveau med andelen, der havde en lav risikovurdering i 2020 (71 pct.), og ligger lavere end i både 2017 (78 pct.) og 2014 (81 pct.). Andelen, som vurderer, at risikoen for brand er moderat, ligger på samme niveau som i 2020 (21 pct.).

Figur 11: Efter din vurdering, hvor stor er risikoen for, at der kan opstå brand i din bolig?

I forlængelse heraf vurderer danskerne også, at risikoen for, at de eller deres pårørende kan komme til skade ved en brand, er relativt lav. Ligesom i 2020 vurderer kun 6 pct. af danskerne således, at risikoen er stor eller meget stor, mens 61 pct. vurderer, at risikoen er lille eller meget lille. Selvom størstedelen af danskerne har en lav risikovurdering, er der dog sket et fald siden 2017 og 2014, hvor andelen med en lav risikovurdering udgjorde hhv. 74 pct. og 77 pct.

Ligesom i 2020 har røgalarmer ikke umiddelbart betydning for danskernes risikopfattelse. Der er således ikke forskel på, hvordan danskere med og uden røgalarmer i hjemmet vurderer risikoen for brand i deres bolig.

Danskere, som inden for de **seneste 5 år har oplevet en brand i deres bolig**, har generelt en højere risikopfattelse end danskere, som ikke har oplevet brand i hjemmet.

I alt svarer **36 pct.** af dem, som har haft brand i deres bolig, at risikoen for brand er meget stor, stor eller moderat. Det samme gælder **22 pct.** af dem, som ikke har oplevet brand i deres bolig.

3.6 Hjælp til brandforebyggelse

Kun 5 pct. af danskerne har hjulpet nogen i deres familie eller omgangskreds, som havde behov for hjælp til at forebygge brand i deres bolig. Dette ligger på niveau med 2020 (6 pct.). 44 pct. af dem har hjulpet deres forældre, mens cirka en tredjedel (34 pct.) har hjulpet deres børn.

3 pct. af danskerne siger, at der er nogen i deres familie eller omgangskreds, som mangler hjælp til at forebygge brand i deres bolig, men at de ikke ved, om de ønsker hjælp. 2 pct. siger, at der er nogen, der mangler hjælp, men ikke ønsker at få hjælp. Endelig er der 1 pct., som siger, at der er nogen, der mangler hjælp, og at de også ønsker at få hjælp. Samtidig siger halvdelen (49 pct.), at der ikke er nogen i deres familie eller omgangskreds, som mangler hjælp, og endelig siger 44 pct., at de *ikke ved*, om der er nogen, der mangler hjælp til at forebygge brand i deres bolig.

Blandt de i alt 7 pct. af danskerne, som siger, at der er nogen i deres omgangskreds eller familie, som mangler hjælp til at forebygge brand i deres bolig, er der særligt tale om deres forældre (35 pct.), søskende (22 pct.) og venner (21 pct.).

4. Danskernes viden om brandårsager

Dette afsnit omhandler danskernes viden om typiske årsager til brand samt udbredelsen af brande i danskernes hjem, herunder de såkaldte *happy fires*. Happy fires er de brande i boligen, som danskerne har haft held med at slukke, inden det blev nødvendigt at tilkalde brandvæsenet. Til sidst i afsnittet kortlægges danskernes forventede adfærd i forbindelse med mindre og større brande i hjemmet samt deres viden om røgalarmer og brandforebyggelse.

Ligesom i 2020 viser analysen, at der er overensstemmelse mellem, hvad danskerne tror er de hyppigste årsager til brand og årsagerne til de brande, de selv har oplevet i hjemmet.

Der er sket et fald i forekomsten af brande i private hjem siden 2020, og et tilsvarende fald i andelen, der har kendskab til, at personer i deres nære omgangskreds inden for de seneste fem år har oplevet brand i deres bolig. Andelen, der inden for de seneste fem år har oplevet en brand i nærheden af deres bolig, er uændret. Langt størstedelen af de danskere, som har oplevet brand i deres bolig, havde held med selv at slukke ilden, selvom der samtidig er sket en stigning i andelen, som var nødt til at tilkalde brandvæsenet. Ligesom i 2020 er det stadig tilfældet, at få danskere ville ringe 1-1-2, hvis der opstod en mindre brand i hjemmet, mens langt de fleste ville gøre det, hvis der opstod en større brand.

4.1 Viden – typiske årsager til brandens opståen

Brug af levende lys er – ligesom i de tidligere undersøgelser – det, flest danskere siger er en typisk anledning til, at en brand opstår. I 2023 angiver 57 pct. af danskerne således brugen af levende lys som en typisk anledning til brand, hvilket er et fald siden de tidligere undersøgelser. Andelen lå i 2020 på 60 pct., i 2017 på 63 pct. og i 2014 på 66 pct. Halvdelen af danskerne (50 pct.) angiver desuden rygning som en typisk årsag til brand, og hvor elektriske installationer (27 pct. i 2023) kom på en tredjeplads i 2020, er det i år brugen af ukrudtsbrændere (41 pct.), som tredje flest danskere peger på som en typisk årsag til brand. Der er desuden sket et stort fald i andelen, som peger på elektriske apparater (f.eks. kogeplade, ovn, hårtørrer osv.) som en typisk årsag til brand. I 2023 ligger denne årsag således på 13 pct., mens den i 2020 lå på 25 pct.

57% tror, at *brug af levende lys* er en typisk anledning til, at en brand opstår.

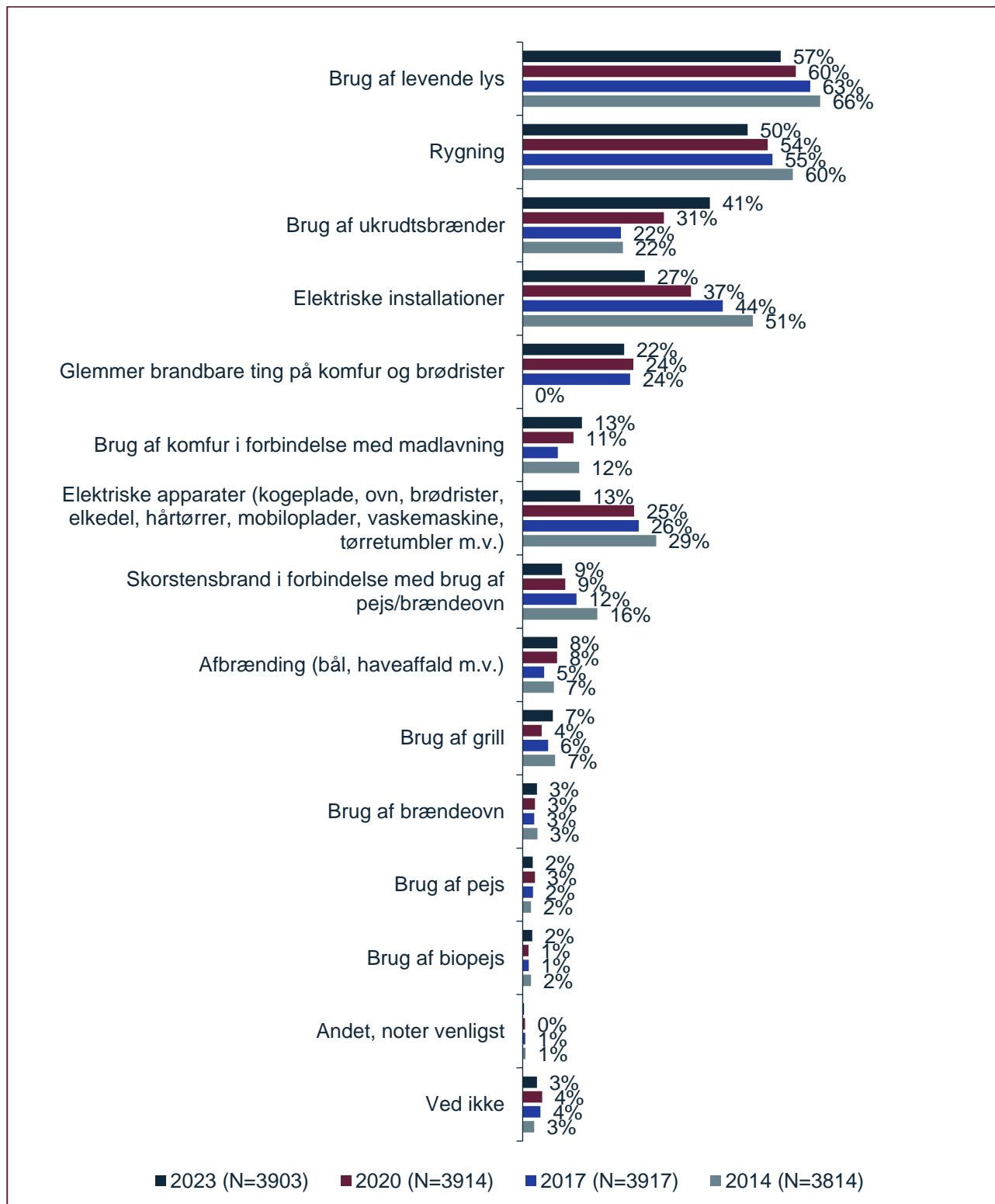

50% tror, at *rygning* er en typisk anledning til, at en brand opstår.

41% tror, at *brug af ukrudtsbrændere* er en typisk anledning til, at en brand opstår.

Figur 12: Hvad tror du, er de typiske anledninger til, at en brand opstår? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder.

4.2 Oplevede brande

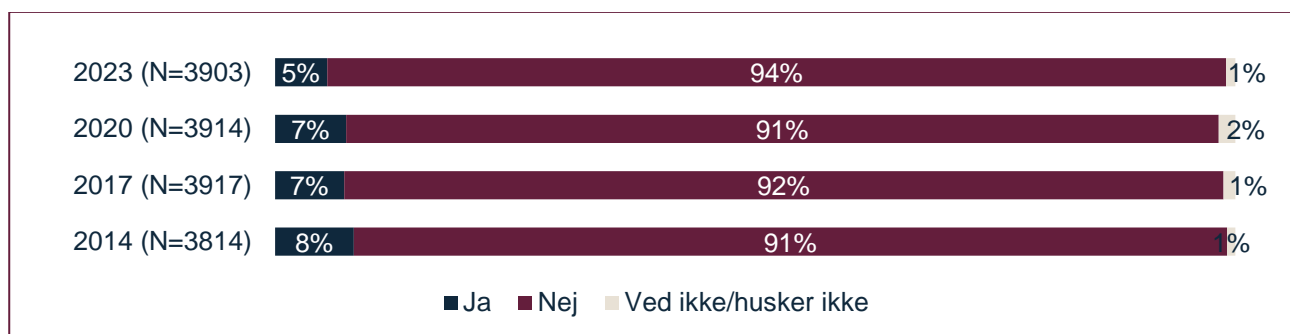
Der er sket et fald i andelen af danskere, som inden for de sidste 5 år har haft en brand i deres bolig. I 2023 gælder det således kun 5 pct. af danskerne, mens andelen var højere i både 2020 (7 pct.), 2017 (7 pct.) og 2014 (8 pct.). Der er altså sket et fald på 2 procentpoint siden 2020, og det estimerede antal danskere, som har oplevet en brand, er således faldet med cirka 84.000 siden 2020⁸.

Derudover har 19 pct. af danskerne inden for de seneste 5 år oplevet en brand i nærheden af deres bolig, f.eks. i deres nabolag, hvilket er på niveau med 2020 (18 pct.). Bemærk, at alle disse brande ikke nødvendigvis er opstået i private hjem, da tallet også dækker over brande i f.eks. biler, containere, naturen, erhvervsejendomme osv.

Der er samtidig sket et fald i andelen af danskere, som har kendskab til, at personer i deres nære omgangskreds inden for de seneste 5 år har oplevet en brand i deres bolig. I 2020 gjaldt det 13 pct., mens det i 2023 kun er tilfældet for 11 pct. af danskerne. Dette stemmer altså fint overens med, at antallet af brande (jf. figur 13) også er faldet i perioden.

Figur 13: Har du inden for de sidste 5 år haft en brand i din bolig?

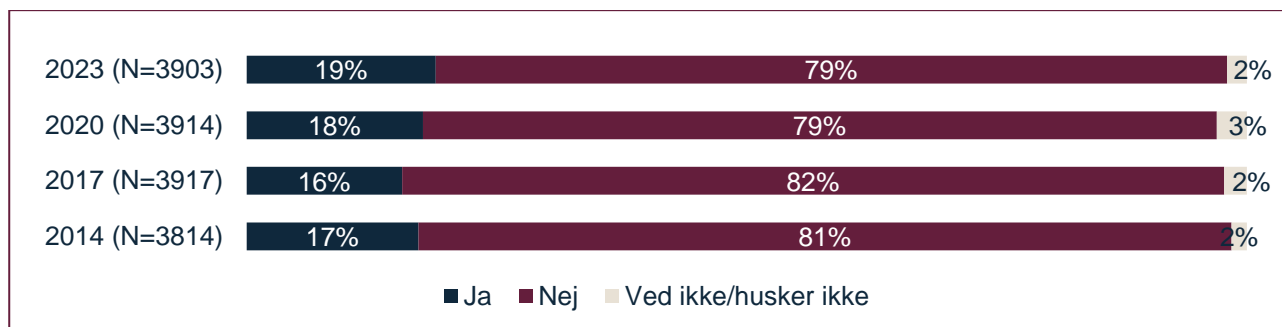

Hvor der i 2020 var en relativt stor forskel på mænd og kvinder når det kom til, om de selv havde oplevet en brand inden for de seneste 5 år (10 pct. vs. 5 pct.), er der i år stort set ikke forskel (6 pct. vs. 5 pct.), selvom forskellen stadig er statistisk signifikant. Der er til gengæld – ligesom i 2020 – stadig forskel på de forskellige aldersgrupper. Der er således 9 pct. af de 18-34-årige, der har oplevet en brand inden for de seneste 5 år, mens andelen kun er 6 pct., 4 pct. og 3 pct. i de tre andre aldersgrupper. Det er dog værd at bemærke, at hele 13 pct. af de 18-34-årige i 2020 havde

⁸ I 2020 var der (jf. tabel 1 i 2020-rapporten) 336.959 danskere, som havde oplevet brand. I 2023 er tallet (jf. tabel 1 i denne rapport) 252.522.

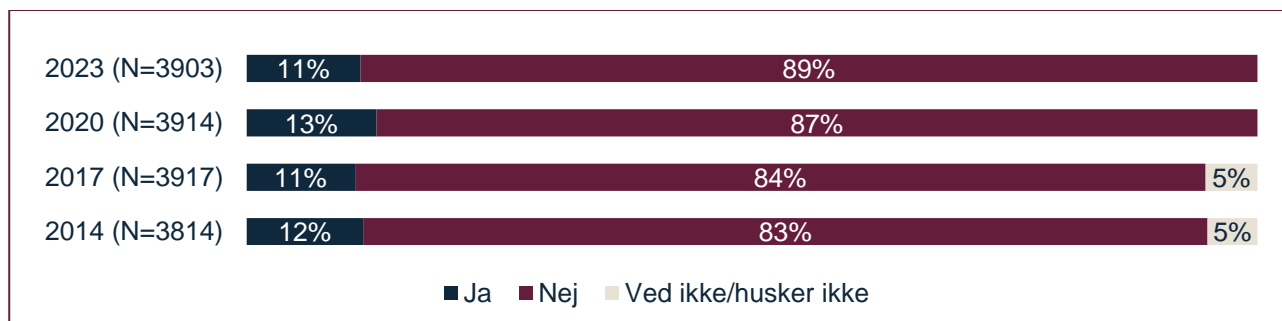
oplevet en brand inden for de seneste 5 år. Ligesom i 2020 er der ingen regionale forskelle på forekomsten af brande i egen bolig.

Figur 14: Har du inden for de sidste 5 år oplevet en brand i nærheden af din bolig, f.eks. i dit nabolag?

Ligesom i 2020 er der flere unge end ældre, der i løbet af de seneste 5 år har oplevet en brand i nærheden af deres bolig. 23 pct. af de 18-34-årige angiver således at have oplevet dette, mens det kun gælder 14 pct. af de 66-85-årige. Desuden har hver fjerde dansker i Region Hovedstaden (25 pct.) oplevet en brand i nærheden af deres bolig, mens det kun gælder 19 pct. i Region Sjælland, 16 pct. i Region Syddanmark, 15 pct. i Region Midtjylland og 15 pct. i Region Nordjylland. I forlængelse heraf er der også flere, som bor i lejlighed (24 pct.), der har oplevet en brand i nærheden af deres bolig, end f.eks. danskere, der bor i parcelhus eller villa (15 pct.) eller rækkehus (17 pct.).

Figur 15: Har du kendskab til, at personer i din nære omgangskreds inden for de sidste 5 år har oplevet en brand i deres bolig?

De unge er også dem, der i højest grad har haft kendskab til, at personer i deres nære omgangskreds inden for de sidste 5 år har oplevet en brand i deres bolig. Det gælder således 20 pct. af de 18-34-årige, mens det kun gælder 4 pct. af de 66-85-årige. Mens 16 pct. af mændene og 10 pct. af kvinderne i 2020 havde kendskab til, at personer i deres nære omgangskreds havde oplevet en brand i deres bolig, gælder det i år kun 12 pct. af mændene, sammenlignet med 11 pct. af kvinderne.

4.2.1 Årsag til brandens opståen

Cirka en tredjedel (34 pct.) af dem, der har oplevet en brand i deres bolig inden for de sidste 5 år, angiver levende lys som årsag til branden, hvilket gør det til den hyppigste årsag. Det var også tilfældet i 2020 (33 pct.). Den næsthypigste årsag er ild i en gryde (18 pct.) efterfulgt af, at man har glemt brandbare ting på komfur eller brødrister (13 pct.). Der er således overensstemmelse

mellem den hyppigste årsag til brand og det, som danskerne *tror* er den hyppigste årsag (jf. afsnit 4.1). Dog tror næst flest, at rygning er den typiske årsag til brand, selvom rygning ligger på en niendeplads over reelle årsager til brand (7 pct.). Elektriske apparater var i 2020 den næsthyppigste årsag til brand (17 pct.). I 2023 ligger denne årsag lidt længere nede på listen, hvilket kan forklares af, at kategorien i 2023-spørgeskemaet er blevet delt op i to (hhv. ”elektriske apparater (f.eks. brødrister, elkedel, hårtørrer)” og ”hårde hvidevarer (f.eks. tørretumbler, vaskemaskine, opvaskemaskine, komfur”). Disse to årsager ligger i 2023 på hhv. femte- og fjerdepladsen (9 pct. og 10 pct.) over de hyppigste årsager til brand.

Figur 16: Hvilke af følgende situationer har du oplevet i din bolig (muligt at angive flere svar)^{9 10 11}

4.2.2 Happy fires

Happy fires dækker over de brande, som folk selv har slukket, uden at tilkalde brandvæsenet, og som i de fleste tilfælde ikke har medført større materielle skader eller personskader. I nogle af tilfældene har skaderne været større, men fælles for alle tilfældene er, at brandvæsenet ikke er blevet tilkaldt.

I 2023 kunne cirka 8 ud af 10 (82 pct.) af de brande, danskerne har oplevet inden for de seneste fem år, karakteriseres som *happy fires*, hvor branden blev slukket uden at alarmere brandvæsenet. Det er et fald på 7 procentpoint siden 2020, hvor andelen af happy fires var 89 pct.

Næsten hver femte (18 pct.), der har oplevet en brand i deres hjem inden for de seneste 5 år, var nødt til at ringe 1-1-2. Det er en stigning på 7 procentpoint siden 2017 og 2020 (11 pct.). Nedenfor er andelen omregnet til antal happy fires ved at anvende populationstal for målgruppen¹².

82% af brandene i de danske hjem var happy fires, hvor branden blev slukket, uden at brandvæsenet blev tilkaldt.

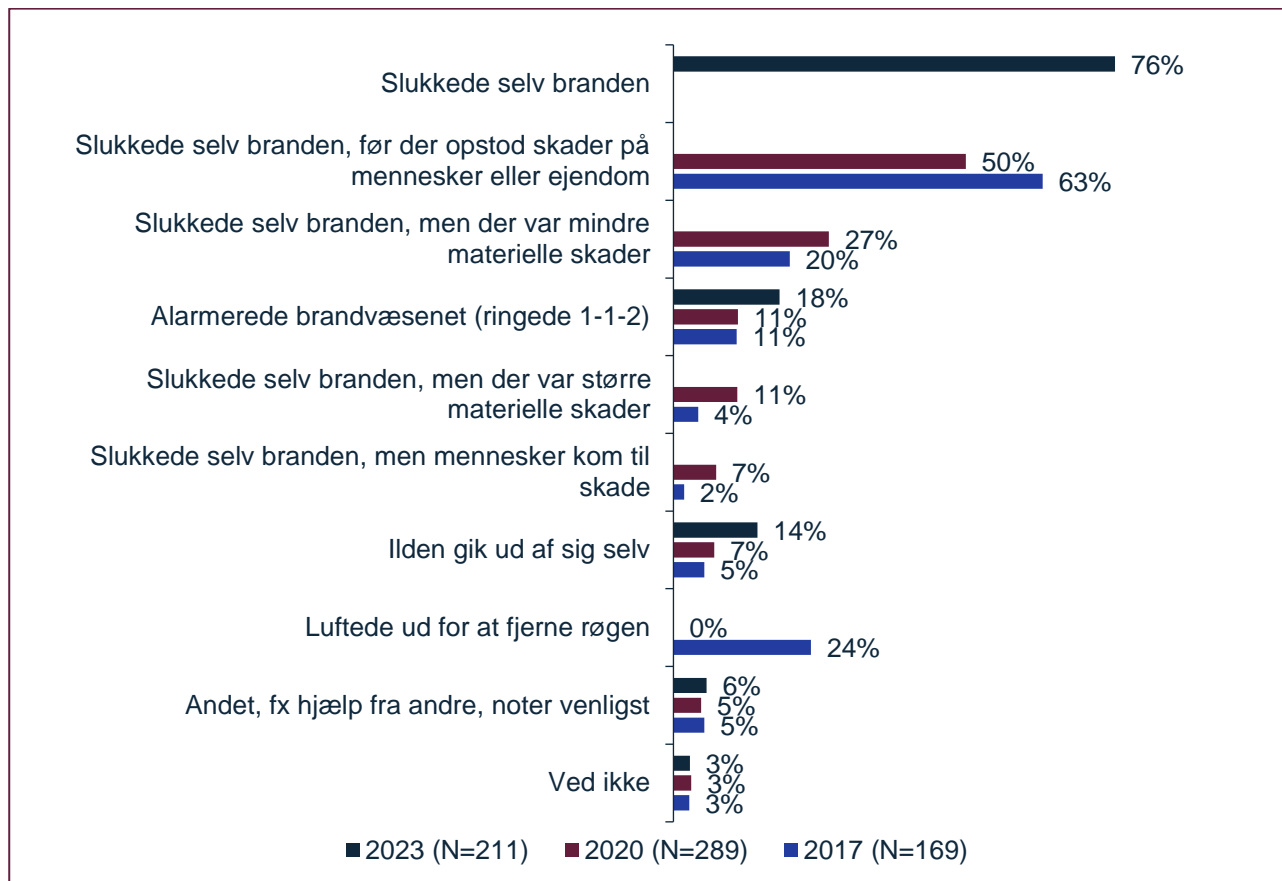
Ved **18%** af brandene i de danske hjem blev brandvæsenet tilkaldt (ringede 1-1-2).

Det svarer til, at der årligt er ca. **41.300 happy fires** i private boliger i Danmark.¹³

¹² Se metodeafsnit 6.4 for uddybning af beregningerne.

¹³ Der er her tale om en gennemsnitsbetragtning over de seneste fem år.

Figur 17: Hvad skete der/hvad gjorde du, da du oplevede brand i din bolig? (muligt at angive flere svar)^{14 15}

Ligesom i 2020 er det stadig vand, som er den primære kilde til at slukke de små brande. 27 pct. af dem, der selv slukkede branden i deres bolig, brugte en vandkande, spand eller en anden beholder fyldt med vand, mens 22 pct. brugte et vådt viskestykke. Derudover brugte 16 pct. et håndklæde, tæppe, dyne el.lign., og 10 pct. brugte forhåndenværende væske (f.eks. kaffe, te, sodavand, mælk m.v.).

4.2.3 Konsekvenser af branden

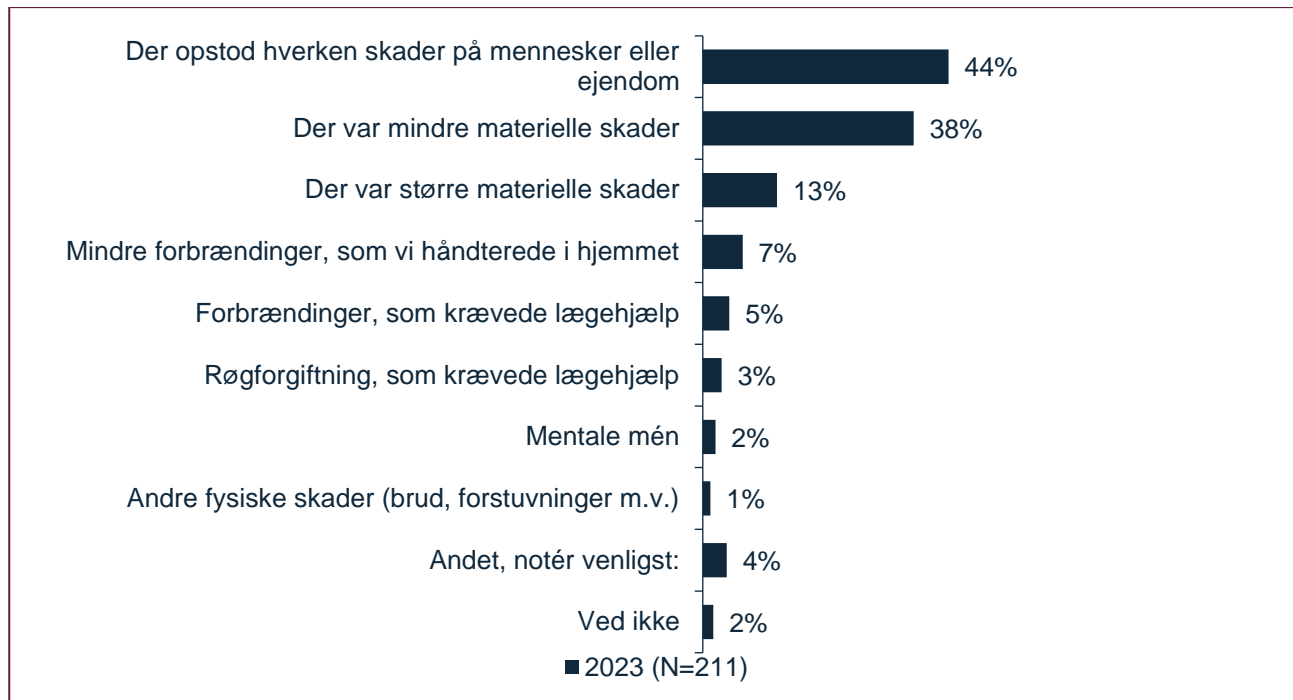
I størstedelen af de tilfælde, hvor danskerne har oplevet en brand i deres bolig, var konsekvenserne ikke alvorlige. I 44 pct. af tilfældene opstod der således hverken skader på mennesker eller ejendom, mens der i 38 pct. af tilfældene kun var mindre materielle skader og i 7 pct. af tilfældene var mindre forbrændinger, som de dog kunne håndtere i hjemmet. I 13 pct. af

¹⁴ Bemærk, at spørgsmålet i 2017 er stillet til respondenter, som har oplevet brand i deres bolig og/eller i nærheden af deres bolig inden for de sidste fem år. I 2020 og 2023 er spørgsmålet alene stillet til dem der har oplevet en brand i deres bolig. I grafen er for 2017 alene medtaget resultater for dem, der har oplevet brand i deres hjem, og altså ikke for den del, der både har oplevet brand i og i nærheden af deres bolig. Det skyldes, at sidstnævnte ikke har fået spørgsmålet i 2020 og 2023.

¹⁵ Bemærk, at antallet af svarkategorier i 2023 er reduceret, så de ikke omhandler konsekvenserne af branden, men kun, om man selv slukkede branden, om ilden gik ud af sig selv eller om man alarmerede brandvæsenet. Der er i stedet oprettet et nyt spørgsmål i 2023, som omhandler konsekvenserne af branden (se figur 18 i afsnit 4.2.3).

tilfældene var der dog større materielle skader som konsekvens af branden, ligesom der i hhv. 5 pct. og 3 pct. af tilfældene var forbrændinger og røgforgiftning, som krævede lægehjælp. I kun hhv. 2 pct. og 1 pct. af tilfældene var konsekvenserne desuden mentale mén og andre fysiske skader (brud, forstuvninger m.v.). Det samlede billede ligner således det fra 2020 (figur 17), selvom spørgsmålsformuleringerne var anderledes.

Figur 18: Hvad var konsekvenserne af branden?

37 pct. af de danskere, der har oplevet en brand inden for de seneste fem år, og som har en røgalarm, blev advaret om branden af en røgalarm. Dette gjaldt 44 pct. i 2020, men der er ikke tale om et signifikant fald. Der er omvendt sket et signifikant fald på 10 procentpoint i andelen af dem, som har anmeldt materielle skader til deres forsikring efter en brand. I 2023 var denne andel således 26 pct., mens den var 36 pct. i 2020.

37% af dem, der har oplevet brand, og som har en røgalarm, blev advaret om branden af en røgalarm.

26% af dem, der har oplevet brand i deres bolig, anmeldte materielle skader til deres forsikring.

8% af dem, som har oplevet brand i hjemmet, havde behov for lægelig behandling som følge af branden.¹⁶

¹⁶ Bemærk, at spørgsmålet i 2020 var "Var der efterfølgende behov for lægebehandling som følge af branden?" og i år er spørgsmålet: "Hvad var konsekvenserne af branden?". De 8 pct. dækker over dem, som enten har svaret "Forbrændinger, som krævede lægehjælp", "Røgforgiftning, som krævede lægehjælp" eller "Andre fysiske skader (brud, forstuvninger m.v.)" i 2023.

4.3 Oplevede brande uden for hjemmet

9 pct. af danskerne har inden for de sidste fem år oplevet at blive alarmeret af en røgalarm pga. en brand eller røgdudvikling et andet sted end i deres egen bolig, som ikke skyldtes røg/os fra madlavning og rygning eller damp fra bad. Andelen er således den samme som i 2020, mens det er en stigning på 3 procentpoint siden 2017, hvor kun 6 pct. havde oplevet det.¹⁷

Godt 4 ud af 10 (39 pct.) af dem, som har oplevet at blive alarmeret af en røgalarm pga. en brand eller røgdudvikling et andet sted end i deres eget hjem, reagerede ved hurtigt at komme ud af bygningen. Det er en lille, men insignifikant stigning på 7 procentpoint siden 2020 (32 pct.). Hver femte (20 pct.) reagerede ved at hjælpe andre ud af boligen eller bygningen, mens 16 pct. slukkede branden selv. 12 pct. reagerede ved at ringe 1-1-2, hvilket er et fald på 10 procentpoint siden 2020 (22 pct.).

9% af danskerne har oplevet at blive **alarmeret af en røgalarm** pga. brand eller røgdudvikling et andet sted end i deres egen bolig.

38% skyndte sig ud af bygningen

20% hjalp andre ud af bygningen

12% alarmerede brandvæsenet

4.4 Forventet adfærd ved brand

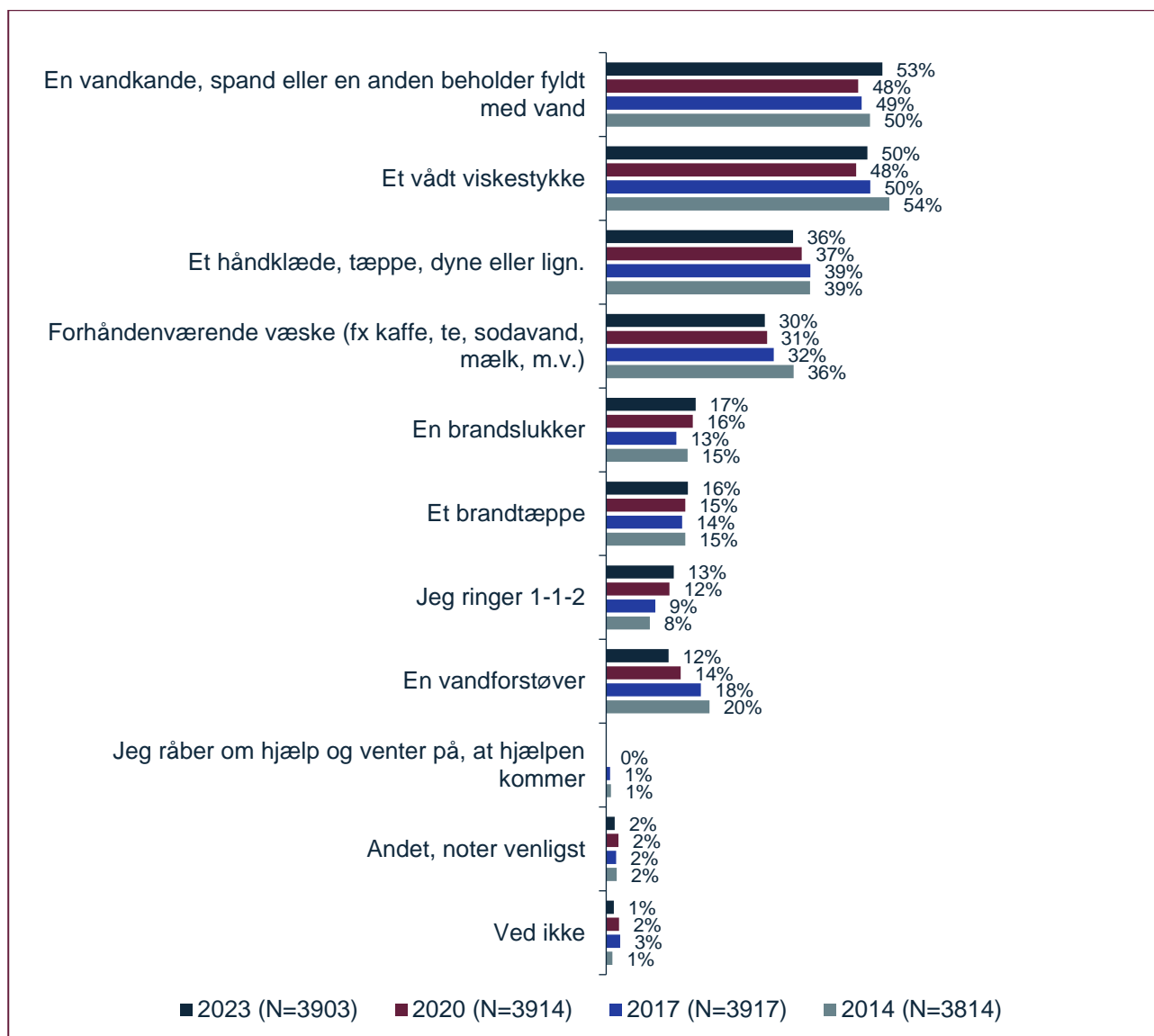
4.4.1 En mindre brand

Ligesom i 2020 svarer størstedelen af danskerne, at de i tilfælde af en mindre brand (f.eks. i en juledekoration) ville forsøge at slukke branden selv uden at tilkalde brandvæsenet. 53 pct. svarer, at de ville prøve at slukke ilden ved brug af en vandkande, spand eller en anden beholder fyldt med vand. Halvdelen (50 pct.) svarer, at de ville prøve med et vådt viskestykke. Disse to strategier var også de mest populære i både 2014, 2017 og 2020. Desuden ville 36 pct. forsøge at slukke ilden med et håndklæde, tæppe, dyne el.lign., mens 30 pct. ville bruge forhåndenværende væske såsom kaffe, sodavand el.lign.

13 pct. af danskerne siger, at de ville ringe 1-1-2 i tilfælde af en mindre brand. Det er på niveau med 2020 (12 pct.) og en lille stigning på 4 procentpoint siden 2017 (9 pct.) og 5 procentpoint siden 2014 (8 pct.).

¹⁷ I formuleringen af spørgsmålet i 2020- og 2023-undersøgelsen er det præciseret, at der er tale om alarmering af en røgalarm pga. brand- eller røgdudvikling *et andet sted end i respondentens egen bolig*.

Figur 19: Forestil dig, at der opstår en mindre brand i din bolig, f.eks. i en juledekoration. Hvad vil du gøre? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder. Jeg slukker ilden med...

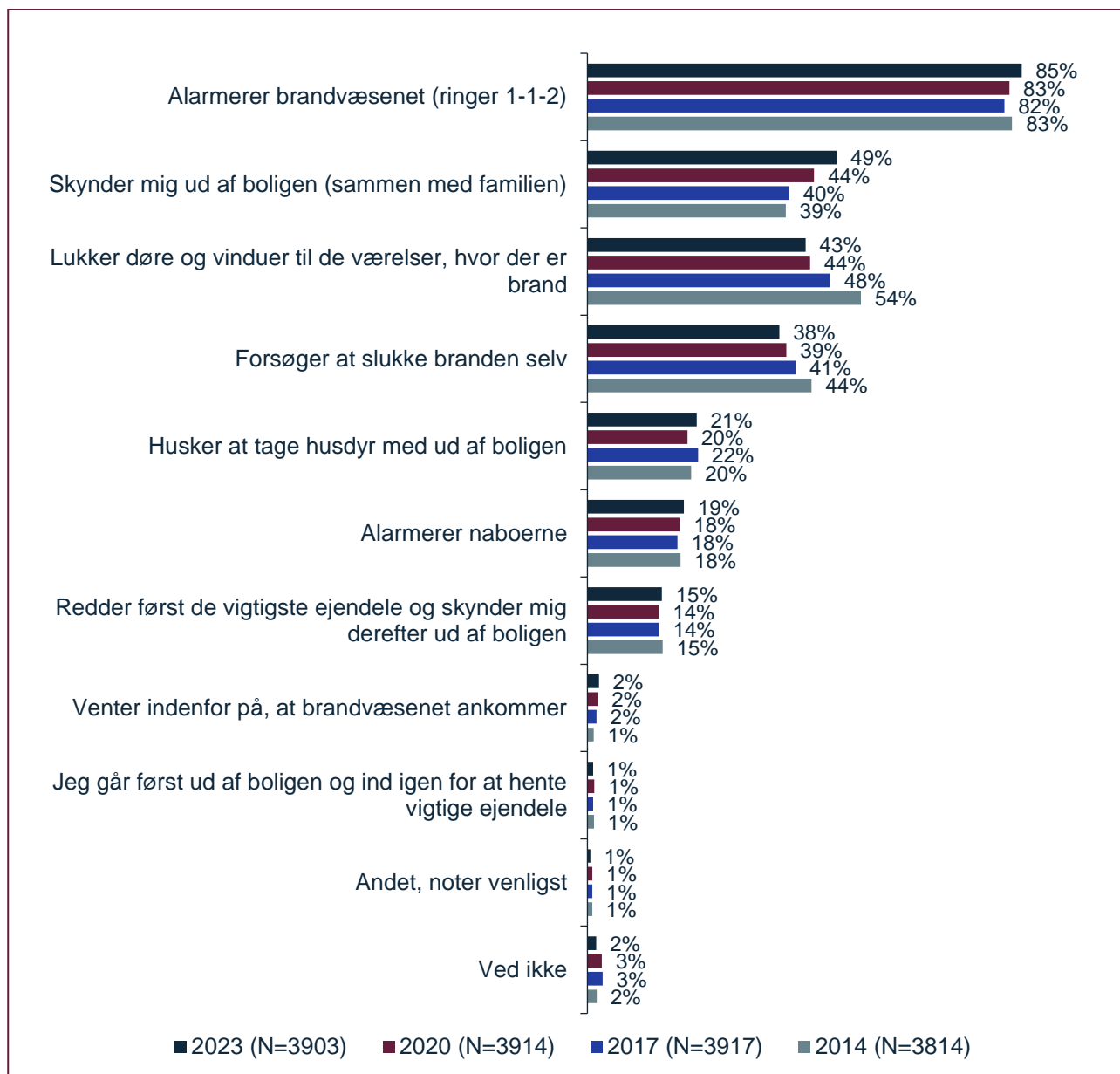
Der er – ligesom i 2020 – flere kvinder (14 pct.) end mænd (12 pct.), som ville ringe efter brandvæsenet i tilfælde af en mindre brand. Forskellen er dog ikke signifikant. Hvor det i 2020 var de ældre i aldersgruppen 66-85 år, som var mest tilbøjelige til at ville ringe 1-1-2, gælder det i år både de 18-34-årige (16 pct.) og de 66-85-årige (16 pct.), mens det kun gælder 9 pct. af de 35-55-årige og 11 pct. af de 56-65-årige.

4.4.2 En større brand

Langt størstedelen af danskerne (85 pct.) ville alarmere brandvæsenet i tilfælde af en større brand, f.eks. i en sofa. Der er altså ikke sket den store ændring siden 2020 (83 pct.), 2017 (82 pct.) eller 2014 (83 pct.). Cirka halvdelen (49 pct.) siger, at de (sammen med deres familie) ville skynde sig ud af boligen i tilfælde af en større brand, hvilket er en stigning på 5 procentpoint siden 2020 (44 pct.). Samtidig siger 43 pct., at de ville lukke døre og vinduer til de værelser, hvor der er brand, hvilket næsten er på niveau med 2020 (44 pct.). Endelig ville 38 pct. forsøge at slukke branden selv, hvilket stort set er på niveau med 2020 (44 pct.), men et fald på 5 procentpoint siden 2017

(48 pct.) og 11 procentpoint siden 2014 (54 pct.).

Figur 20: Forestil dig, at der opstår en større brand i din bolig, f.eks. i en sofa. Hvad vil du gøre? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder. Jeg...

Selvom der er sket et fald i både mænds og kvinders tilbøjelighed til at ville forsøge at slukke en større brand selv, er der dog stadig en større andel af mændene (44 pct.) end kvinderne (31 pct.), som ville forsøge. Derimod er der flere kvinder (26 pct.) end mænd (17 pct.), som siger, at de ville huske at tage deres husdyr med ud af boligen, og også lidt flere kvinder (87 pct.) end mænd (84 pct.), som ville alarmere brandvæsenet.

Ligesom i 2020 er der færrest blandt de 18-34-årige, som ville forsøge at slukke ilden selv i tilfælde af en større brand i deres bolig. Det gælder kun 30 pct. af de yngste danskere, mens det gælder hhv. 42 pct. af de 35-55- og 56-65-årige og 37 pct. af de 66-85-årige. Derudover er det særligt danskere i de to ældste aldersgrupper (hhv. 88 pct. og 90 pct.), som ville alarmere brandvæsenet, mens det gælder hhv. 80 pct. og 85 pct. af de 18-34- og 35-55-årige. Det er derimod særligt yngre

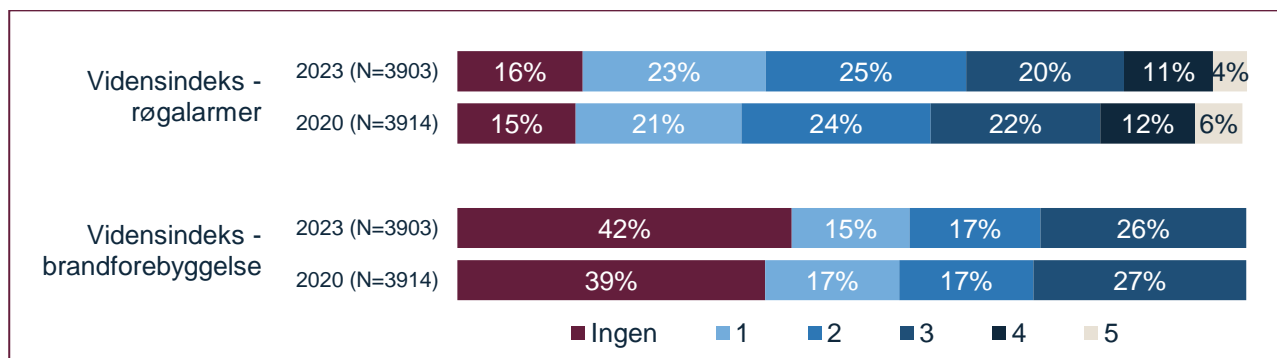
danskere, der ville skynde sig ud af boligen i tilfælde af en større brand. Det gælder 56 pct. af de 18-34-årige og 55 pct. af de 35-55-årige, mens det kun gælder hhv. 41 pct. og 38 pct. af de 56-65- og 66-85-årige.

Det er – ligesom i 2020 – særligt danskere, som bor tæt på andre, som ville alarmere naboerne i tilfælde af en større brand. 27 pct. af danskerne i Region Hovedstaden svarer således, at de ville alarmere naboerne, hvilket er en højere andel end i de fire andre regioner. På samme måde er der også flere af dem, der bor i lejligheder (36 pct.), som ville alarmere naboerne, end danskere, der bor i andre typer af boliger.

4.5 Viden om røgalarmer

Danskernes viden om røgalarmer er – ligesom i 2020 – relativt stor. Det er således kun 16 pct. af danskerne, der ikke har kendskab til nogen af de nedenstående fem udsagn om røgalarmer (figur 21). 4 pct. af danskerne har kendskab til alle fem udsagn, hvilket er et lille, men signifikant fald på 2 procentpoint siden 2020 (6 pct.). Danskernes viden om brandforebyggelse er noget mindre end deres viden om røgalarmer. 42 pct. af danskerne svarer således, at de ikke kender nogen af de tre udsagn om brandforebyggelse. Det er en stigning på 3 procentpoint siden 2020 (39 pct.).

Figur 21: Vidensindeks for røgalarmer og brandforebyggelse¹⁸

Mens 2 ud af 3 (67 pct.) danskere i 2020 ikke vidste, at en røgalarm skal gøres rent (støvsuges) en gang hvert halve år, gælder det i 2023 hele 75 pct. af danskerne. Derudover er der siden 2020 sket en stigning på 6 procentpoint (fra 63 pct. til 69 pct.) i andelen af danskere, som ikke ved, at der er en udløbsdato på røgalarmer. Til gengæld er der sket et lille, om end insignifikant fald (fra 44 pct. til 42 pct.) i andelen af danskere, som ikke ved, at man kan sætte en røgalarm op med dobbeltklæbende tape.

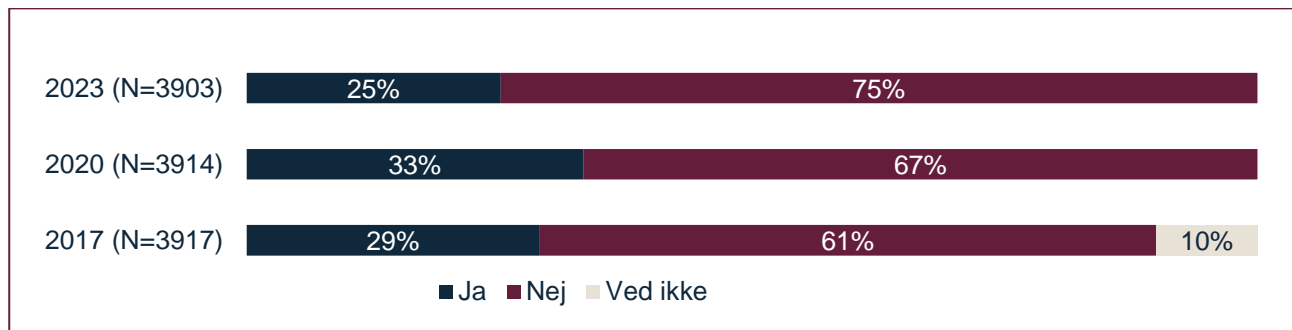
Andelen af danskere, der ikke ved, at man kan købe røgalarmer med 10-års-batterier, er uændret siden 2020 (73 pct.). Andelen, der ikke ved, at man kan få serieforbundne røgalarmer (42 pct.) er stort set uændret siden 2020 (41 pct.).

¹⁸ Vidensindeks er baseret på svarene til udsagnene i figur 22. Vidensindeks for røgalarmer er baseret på fem udsagn, mens vidensindeks for brandforebyggelse er baseret på tre udsagn.

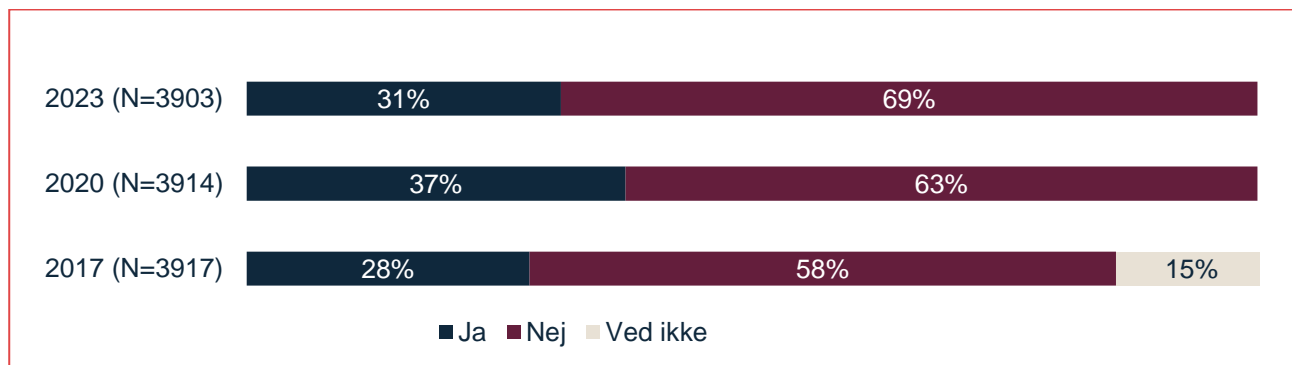
47 pct. af danskerne ved, at man kan søge information om brandforebyggelse på det kommunale brandvæsens hjemmeside. Det er et lille, men signifikant fald siden 2020 (49 pct.). 48 pct. ved, at man kan søge information om brandforebyggelse på Beredskabsstyrelsens hjemmeside, www.brs.dk, hvilket stort set er det samme som i 2020 (50 pct.). Endelig ved 31 pct., at man kan søge information om brandforebyggelse på hjemmesiden brandsikkerbolig.dk, hvilket også er uændret siden 2020 (32 pct.).

Figur 22: Vidste du at...¹⁹

En røgalarm skal gøres rent (støvsuges) en gang hvert halve år?

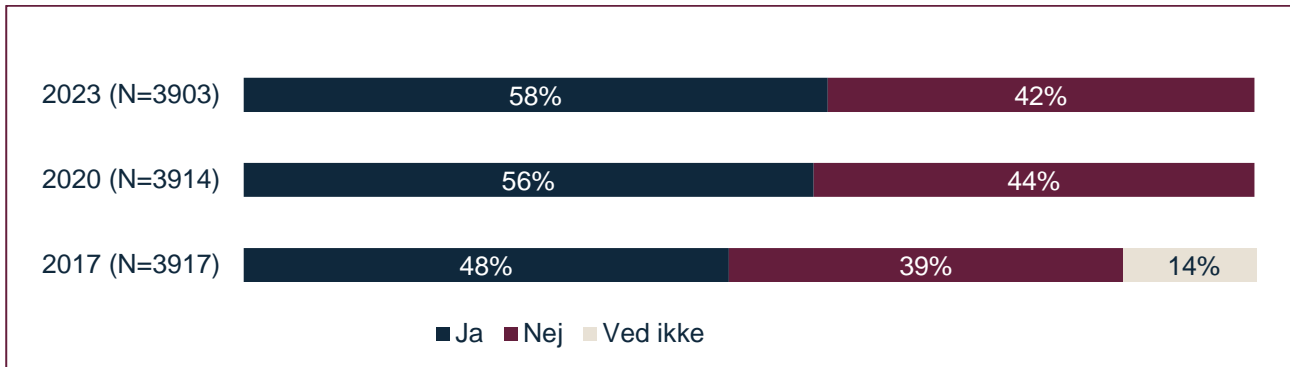

Der er en udløbsdato på en røgalarm?

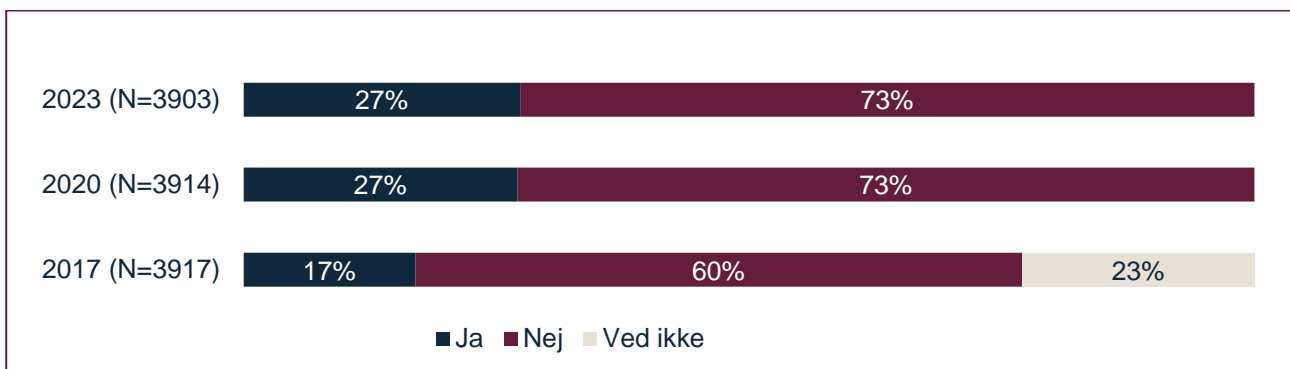

¹⁹ Det har kun været muligt at svare "Ved ikke" i 2017.

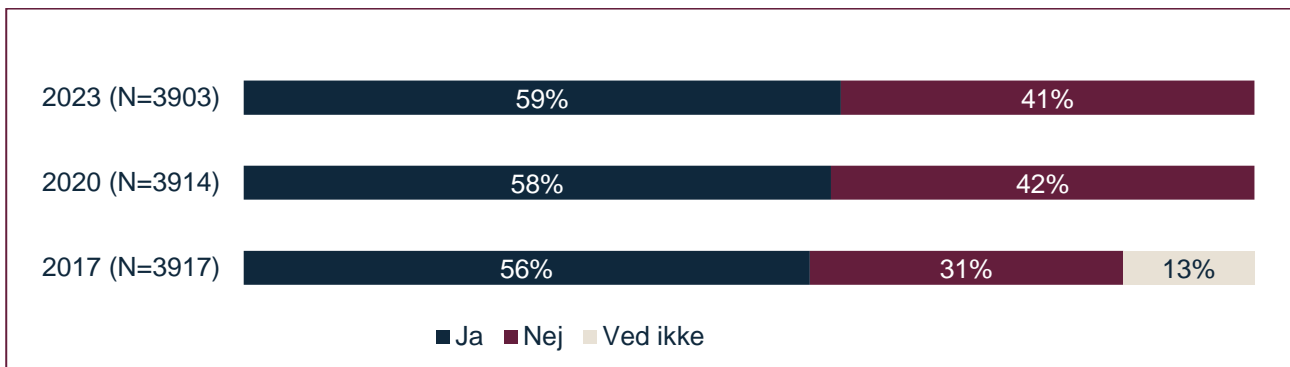
Man kan sætte en røgalarm op med dobbeltklæbende tape?

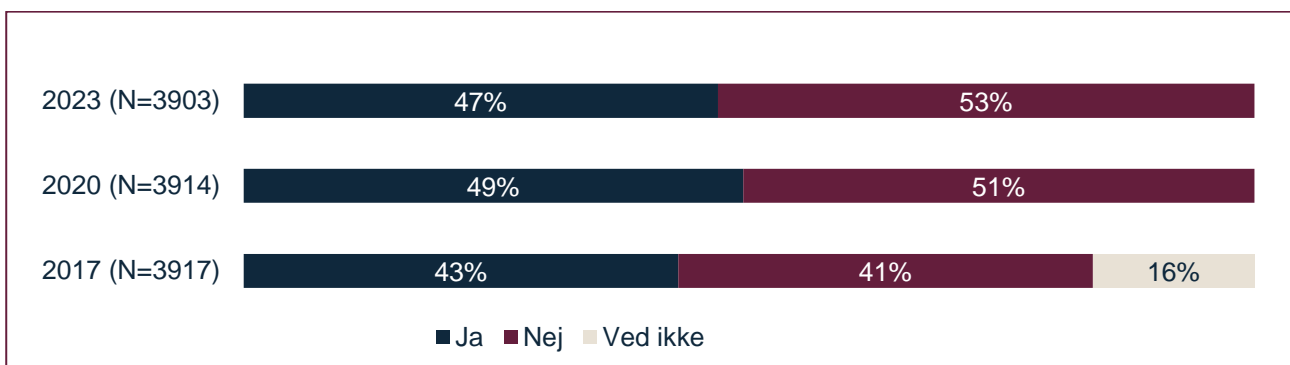
Man kan købe røgalarmer med 10-års-batterier?

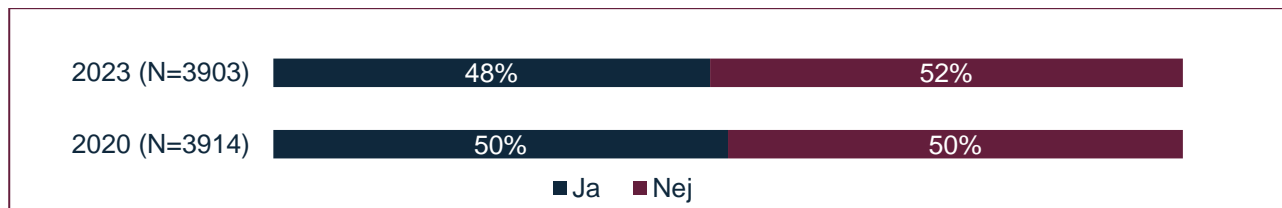
Man kan få serieforbundne røgalarmer?

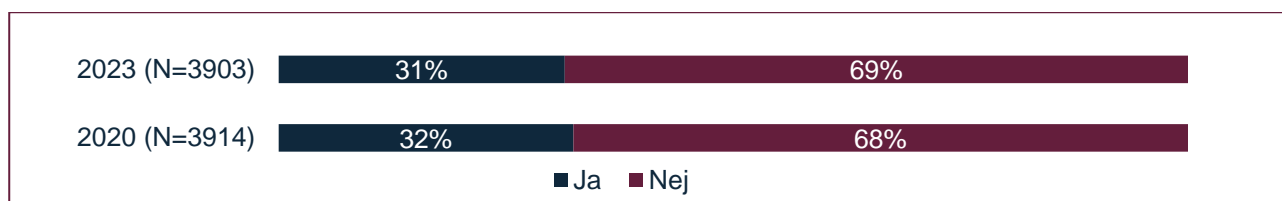
Man kan søge information om brandforebyggelse på det kommunale brandvæsens hjemmeside?

Man kan søge information om brandforebyggelse på Beredskabsstyrelsens hjemmeside, www.brs.dk?

Man kan søge information om brandforebyggelse på hjemmesiden brandsikkerbolig.dk?

På tværs af alle otte udsagn gælder det, at mænds selvrapporterede viden om røgalarmer og brandforebyggelse er større end kvinders. Desuden er der – ligesom i 2020 – en tendens til, at de ældre har en højere selvrapporteret viden end unge. Derfor er det heller ikke overraskende, at danskere bosat i Region Hovedstaden generelt har en lavere viden om flere af de ovenstående fakta end danskere, som bor i én af de fire andre regioner, og at danskere, der bor i lejligheder, også har en lavere viden end danskere i andre typer af boliger.

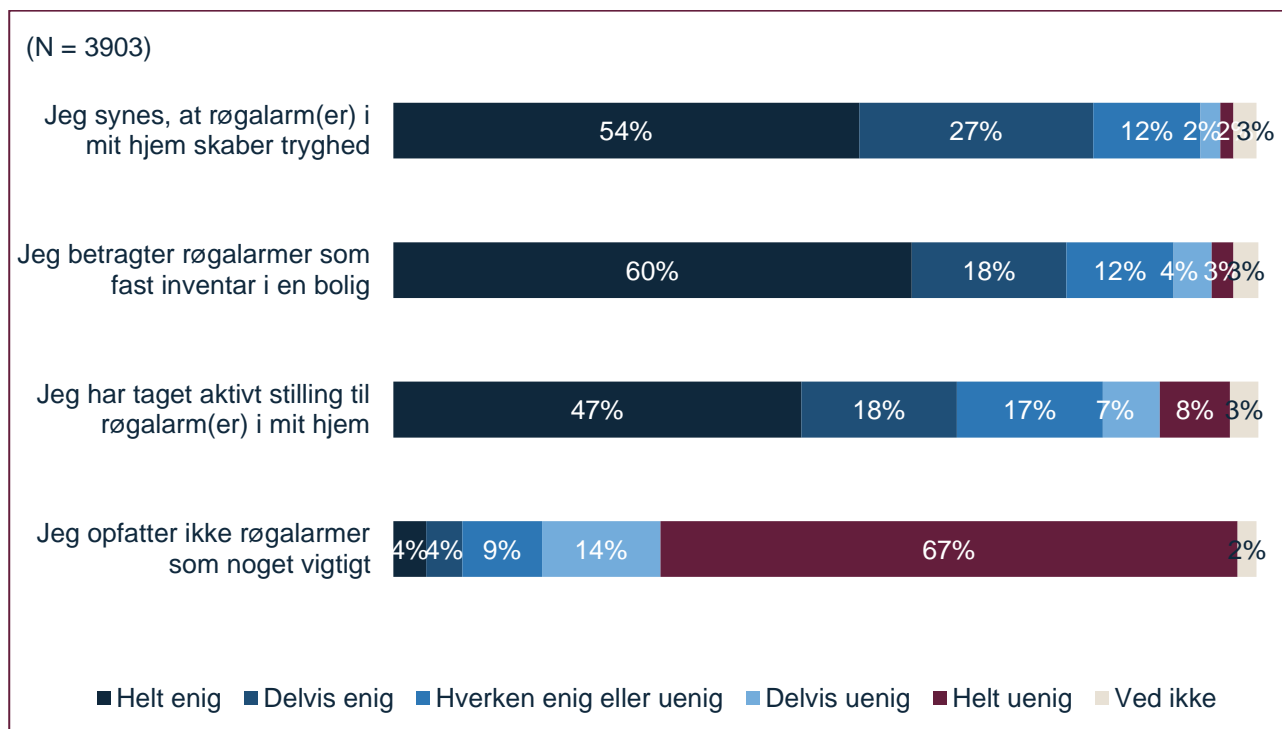
5. Borgernes holdninger til røgalarmer

Dette afsnit indeholder en række nye spørgsmål om danskernes holdninger til røgalarmer mere generelt, herunder også deres holdning til at gøre det lovpligtigt at have en røgalarm i sit hjem. Undersøgelsen viser, at et overvældende flertal af danskerne generelt er positivt indstillede over for røgalarmer, hvilket også hænger fint sammen med den høje andel af danskere, som har én eller flere røgalarmer opsat i deres bolig (jf. afsnit 2.1). I forlængelse heraf er det også langt de fleste danskere (ca. 8 ud af 10), som er helt eller delvis enige i, at det bør være lovpligtigt at have en røgalarm i sin bolig i Danmark.

5.1 Generelle holdninger til røgalarmer

Ligesom størstedelen af danskerne har en eller flere røgalarmer i deres hjem (jf. kapitel 2), har danskerne også generelt en opfattelse af, at røgalarmer er vigtige. Mere end 8 ud af 10 (81 pct.) danskere er således delvis eller helt enige i, at røgalarmer skaber tryghed, og kun 4 pct. er enten helt eller delvis uenige i dette. Dette stemmer altså fint overens med, at tryghed i hjemmet også er den mest udbredte årsag til, at danskerne har røgalarm(er) i deres bolig (jf. afsnit 2.2). Samtidig betragter 78 pct. af danskerne røgalarmer som fast inventar i en bolig, hvilket også svarer til andelen af danskere, der har en eller flere røgalarmer i deres bolig (jf. afsnit 2.1). I forlængelse af dette er det kun 8 pct. af danskerne, som ikke opfatter røgalarmer som noget vigtigt. Endelig siger 65 pct. af danskerne, at de har taget aktivt stilling til røgalarm(er) i deres hjem.

Figur 23: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Der er en tendens til, at kvinder i højere grad end mænd opfatter røgalarm(er) som vigtige. Mens 79 pct. af kvinderne betragter røgalarm(er) som fast inventar i en bolig, gælder det 76 pct. af mændene. Samtidig synes 83 pct. af kvinderne, at røgalarm(er) i deres hjem skaber tryghed, mens det gælder 79 pct. af mændene. Omvendt er der 66 pct. af mændene, som har taget aktivt stilling til røgalarm(er) i deres hjem, mens det gælder 64 pct. af kvinderne, men denne forskel er ikke signifikant.

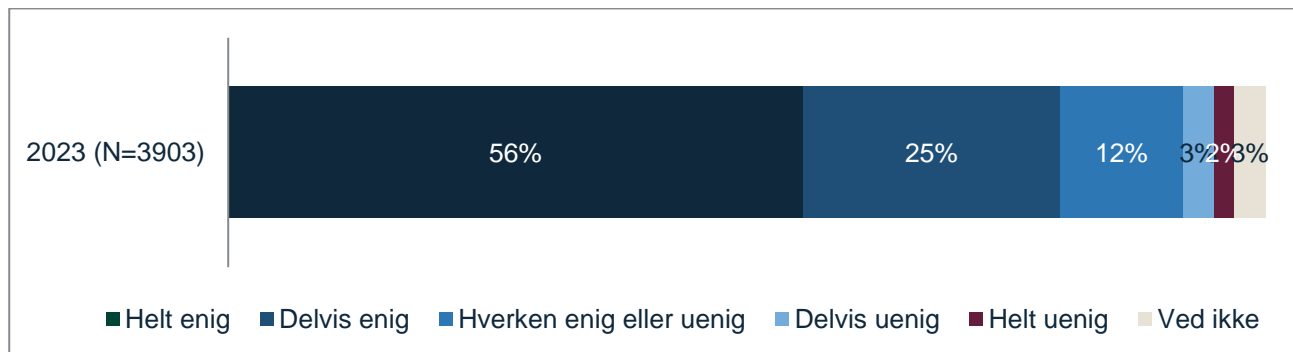
Samtidig er der forskel på holdningen til røgalarm(er) på tværs af de fire aldersgrupper. Særligt adskiller de unge sig, når det kommer til, om de har taget aktivt stilling til røgalarm(er) i deres hjem. Det gælder således kun 42 pct. af de 18-34-årige, mens det gælder hhv. 71 pct., 79 pct. og 76 pct. i de tre andre aldersgrupper. I forlængelse af dette, er det en statistisk signifikant lavere andel på 72 pct. af de 18-34-årige, som betragter røgalarm(er) som fast inventar i en bolig. Det gælder hhv. 80 pct., 83 pct. og 80 pct. i de tre andre aldersgrupper. Også når det kommer til, om røgalarm(er) skaber tryghed, ligger de unge lavere end de ældre aldersgrupper. 78 pct. af de 18-34-årige er helt eller delvis enige i, at de skaber tryghed, mens det gælder hhv. 83 pct., 83 pct. og 82 pct. i de tre andre aldersgrupper. Omvendt er det de ældste danskere, som i lavest grad opfatter røgalarm(er) som noget vigtigt. Der er således 10 pct. af de 66-85-årige, som erklærer sig helt eller delvis enige i udsagnet "Jeg opfatter ikke røgalarm(er) som noget vigtigt". Det gælder kun hhv. 9 pct., 7 pct. og 6 pct. af de tre andre aldersgrupper.

Det er generelt danskere i Region Hovedstaden, som i lavest grad opfatter røgalarm(er) som vigtige. 72 pct. af danskerne bosat i denne region betragter således røgalarm(er) som fast inventar i en bolig, mens andelen er højere i de fire andre regioner (Region Sjælland: 77 pct., Region Syddanmark: 80 pct., Region Midtjylland: 81 pct. og Region Nordjylland: 86 pct.). Det er også borgere i Region Hovedstaden, som i lavest grad har taget aktivt stilling til røgalarm(er) i deres hjem (60 pct.).

5.2 Lovpligtige røgalarmer

Langt størstedelen af danskerne mener, at det burde være lovpligtigt at have en røgalarm i sin bolig i Danmark. 81 pct. af danskerne er således helt eller delvis enige i, at det burde være lovpligtigt, mens kun 5 pct. er helt eller delvis uenige heri. 13 pct. har svaret, at de hverken er enige eller uenige.

Figur 24: I nogle lande (f.eks. England) er det lovpligtigt at have en røgalarm i sin bolig. Hvor enig eller uenig er du i, at det også bør være lovpligtigt i Danmark?

Det er særligt de danskere, som i forvejen har én eller flere røgalarmer i hjemmet, som støtter op om et lovkrav. Mens 85 pct. af de danskere, som allerede har røgalarm(er), er helt eller delvis enige i, at de burde være lovpligtige, gælder det således kun 61 pct. af de danskere, som ikke allerede har en røgalarm. Det er dog omvendt kun 10 pct. af de danskere, som ikke i forvejen har en røgalarm, som er helt eller delvis *uenige* i, at de burde være lovpligtige. Selvom opbakningen varierer mellem de to grupper af danskere, er det således – selv blandt dem, som ikke allerede har en røgalarm – et fåtal, som direkte er modstandere.

Derudover er kvinder generelt mere positivt stemte end mænd over for at gøre røgalarmer lovpligtige. 84 pct. af kvinderne er således helt eller delvis enige i udsagnet, mens det kun gælder 76 pct. af mændene. Der er til gengæld ingen signifikante forskelle på tværs af de fire aldersgrupper, når det kommer til deres holdning til lovpligtige røgalarmer. 80 pct. af både de 18-34-, 35-55- og 66-85-årige er således helt eller delvis enige i, at det burde være lovpligtigt, mens det gælder 82 pct. af de 56-65-årige.

Der er desuden små, men insignifikante forskelle på tværs af de fem regioner. Danskere bosat i Region Sjælland er dem, der er mest skeptiske over for en lov om røgalarmer (77 pct.), mens danskere i Region Nordjylland er mest positive (85 pct.). 79 pct. af danskerne i Region Hovedstaden, 80 pct. af borgerne i Region Midtjylland og 82 pct. af borgerne i Region Syddanmark er desuden enige i, at det burde være lovpligtigt.

6. Metode

Data er indsamlet gennem en webbaseret spørgeskemaundersøgelse gennemført ved Epinions samarbejdspanel Norstat i perioden fra 23. maj til 11. juni 2023. Der er indsamlet i alt 3.903 interviews blandt danskere i alderen 18 til 85 år. Dataindsamlingen er monitoreret undervejs for at sikre, at fordelinger i stikprøven på tværs af køn, alder og geografi svarer til populationsfordelingerne for målgruppen.

6.1 Repræsentativitet

For at sikre stikprøvens repræsentativitet er data indsamlet via kvoter, som er beregnet på baggrund af populationsdata fra Danmarks Statistik. Kvoterne er opstillet således, at der maksimalt er tilladt +/- 1 procentpoint afvigelse fra den reelle populationsfordeling. For at imødekomme mindre afvigelser fra populationsfordelingerne, er data ved dataindsamlingens afslutning vejret, så det er repræsentativt på parametrene køn og alder inden for hver af landets fem regioner.

I tabellerne nedenfor ses en oversigt over de nationale populationsfordelinger, de uvægtede stikprøvefordelinger og forskellene herimellem. Som det fremgår af tabellerne, er der maksimalt tale om afvigelser på 1 procentpoint, hvilket betyder, at undersøgelsen kan betragtes som repræsentativ for den danske befolkning som helhed.

Køn	Population	Stikprøve	Afvigelse (pct. point)
Mand	50%	50%	0
Kvinde	50%	50%	0

Alder	Population	Stikprøve	Afvigelse (pct. point)
18-34 år	28%	28%	0
35-55 år	33%	33%	0
56-65 år	16%	16%	0
66-85 år	22%	23%	1

Region	Population	Stikprøve	Afvigelse (pct. point)
Hovedstaden	32%	32%	0
Sjælland	14%	14%	0
Syddanmark	21%	21%	0
Midtjylland	23%	23%	0
Nordjylland	10%	10%	0

6.2 Vejning

For at imødekomme mindre afvigelser fra populationsfordelingerne er data, som nævnt, vægtet. Dette er gennemført ved brug af den såkaldte RAKING-vejemetode (iterative proportional fitting).

Med denne metode inkorporeres populationens kendte karakteristika i stikprøven. Vægtene udvikles gennem en iterativ proces, hvor hver variabel i vejematricen introduceres i en sekvens, som sammenligner stikprøven og populationen og løbende tilpasser vægtens størrelse. Sekvenserne gentages, indtil stikprøven matcher populationen på alle de variable, som er inkluderet i vejematricen.

RAKING-metoden indebærer en række fordele sammenlignet med andre vejemetoder. Disse inkluderer bl.a., at der kan inkluderes flere detaljer om de enkelte variable i vejningen, at der er brug for mindre viden om populationen, samt at der er mindre variation i vægtene.

Data er vejet på én variabel, som er baseret på parametrene køn og alder inden for hver region. Anvendelsen af kvoter i dataindsamlingen medfører en beskeden vægtning af data, hvor vægte ligger mellem 0,97 og 1,05.

6.3 Statistisk usikkerhed

Den statistiske usikkerhed afhænger af stikprøvens størrelse samt den andel, som usikkerheden beregnes på. Den statistiske usikkerhed er størst ved 50 pct.

Med en stikprøvestørrelse på 3.903 opererer undersøgelsen i udgangspunktet med en maksimal statistisk usikkerhed på +/- 1,6 procentpoint. Ser vi f.eks. på andelen, der har en eller flere røgalarmer i hjemmet, er denne i stikprøven 78 pct. Tager vi den statistiske usikkerhed i betragtning, betyder dette, at det faktiske tal med 95 pct. sikkerhed kan siges at ligge inden for intervallet 76,4-79,6.

En statistisk usikkerhed på +/- 1,6 procentpoint betyder desuden, at der typisk skal være en forskel på 2 procentpoint på tallene fra 2020 og 2023, før vi med sikkerhed kan sige, at disse er signifikant forskellige fra hinanden. I rapporten er alle fremhævede forskelle statistisk signifikante, og det er beskrevet, hvis ikke forskellen er statistisk signifikant.

I spørgsmål, som ikke er stillet til alle respondenter, men kun til udvalgte grupper (baseret på deres svar på tidligere spørgsmål) er stikprøvens størrelse mindre. Derfor skal forskelle mellem andelen fra 2020 og 2023 være større, før disse opnår statistisk signifikans.

6.4 Beregning af antal happy fires

I spørgeskemaet spørges til, om man har haft brand i sin bolig inden for de seneste 5 år.

Antal happy fires er beregnet på følgende måde:

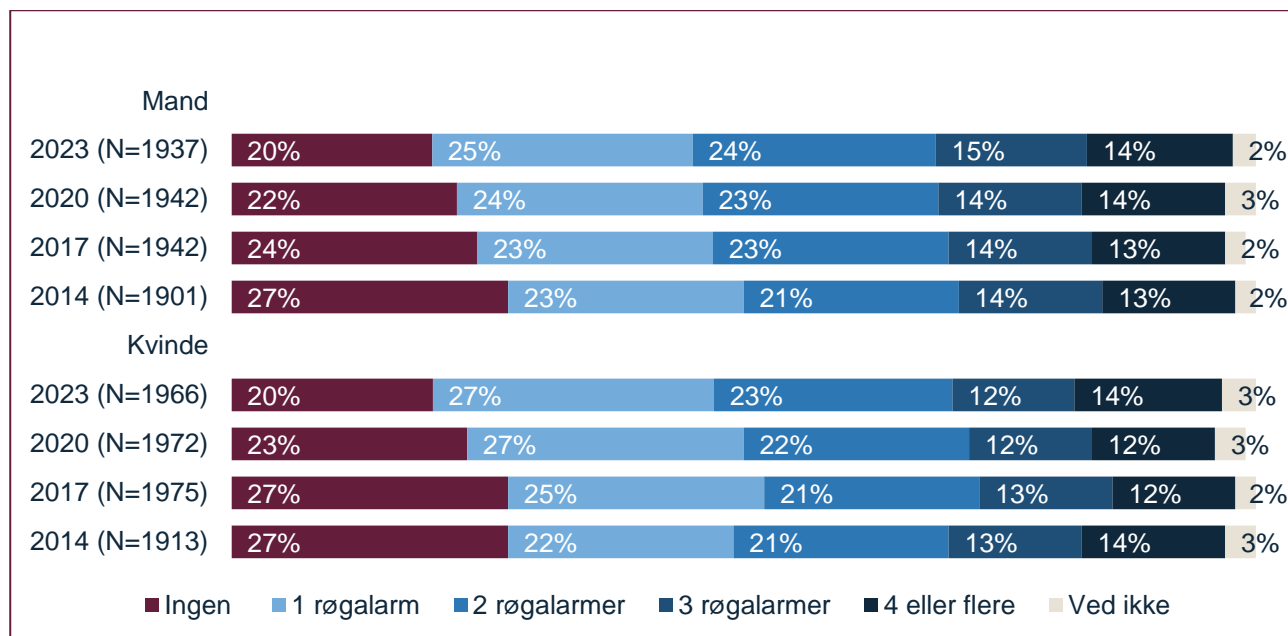
Tabel 1: Udregning af antal happy fires ved brug af befolkningsdata

Antal individer i Danmark (18-85 år)	4.676.338
Andel, der har oplevet en brand	5,4%
Antal, der har oplevet en brand	252.522
Andel brande, som er happy fires	81,8%
Antal der har oplevet en happy fire inden for de seneste 5 år	206.563
Gennemsnitlig antal happy fires pr. år de seneste 5 år	41.312
Afrundet gennemsnitlig antal happy fires de seneste 5 år	41.300

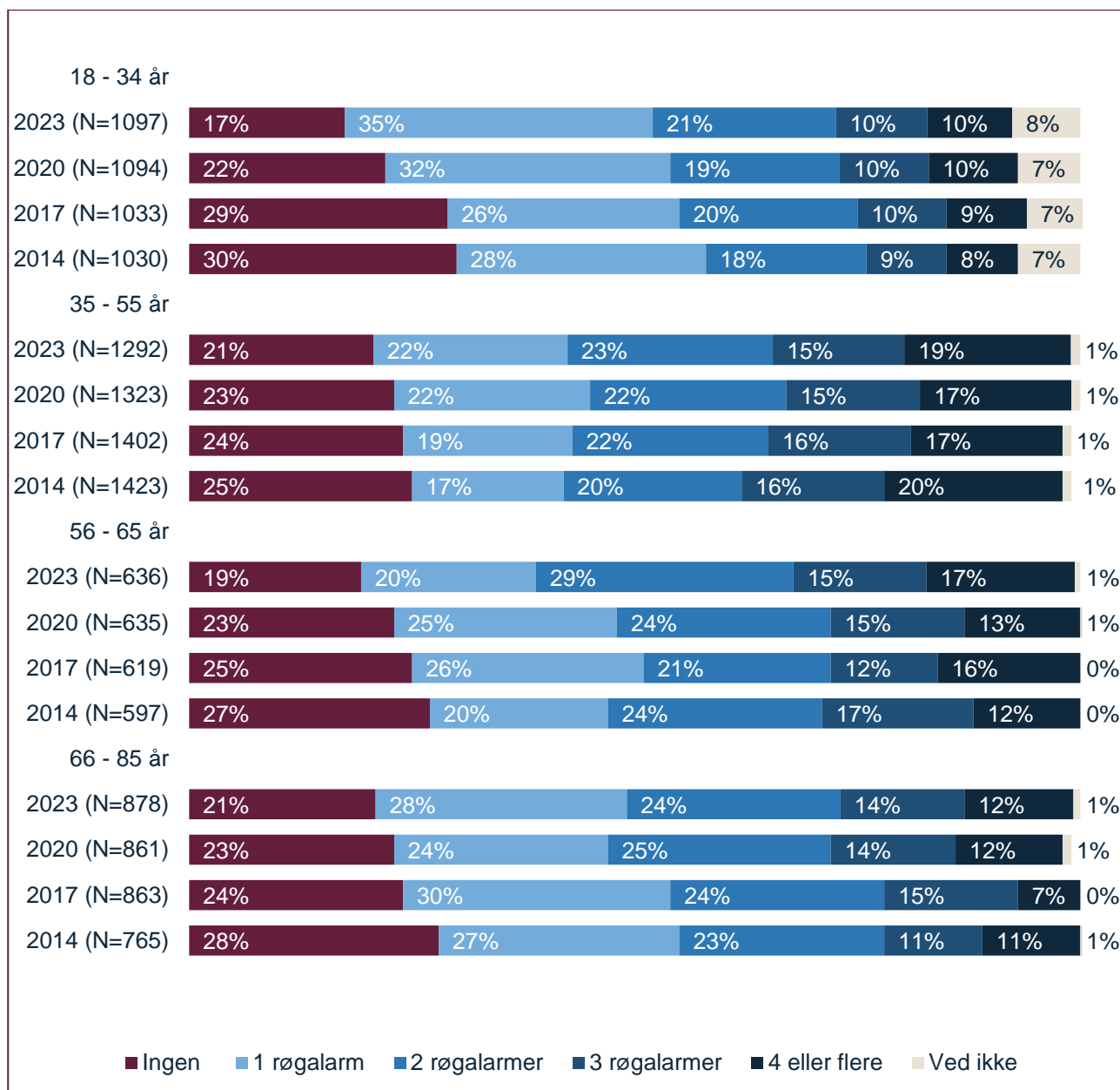
I udregningen af happy fires er restmængden de brande, som danskerne svarer, at de har tilkaldt brandvæsenet til. Dette tal kan ikke 1:1 sammenlignes med det faktiske antal af udrykninger til brande, da de ikke måler præcist det samme.

7. Appendiks

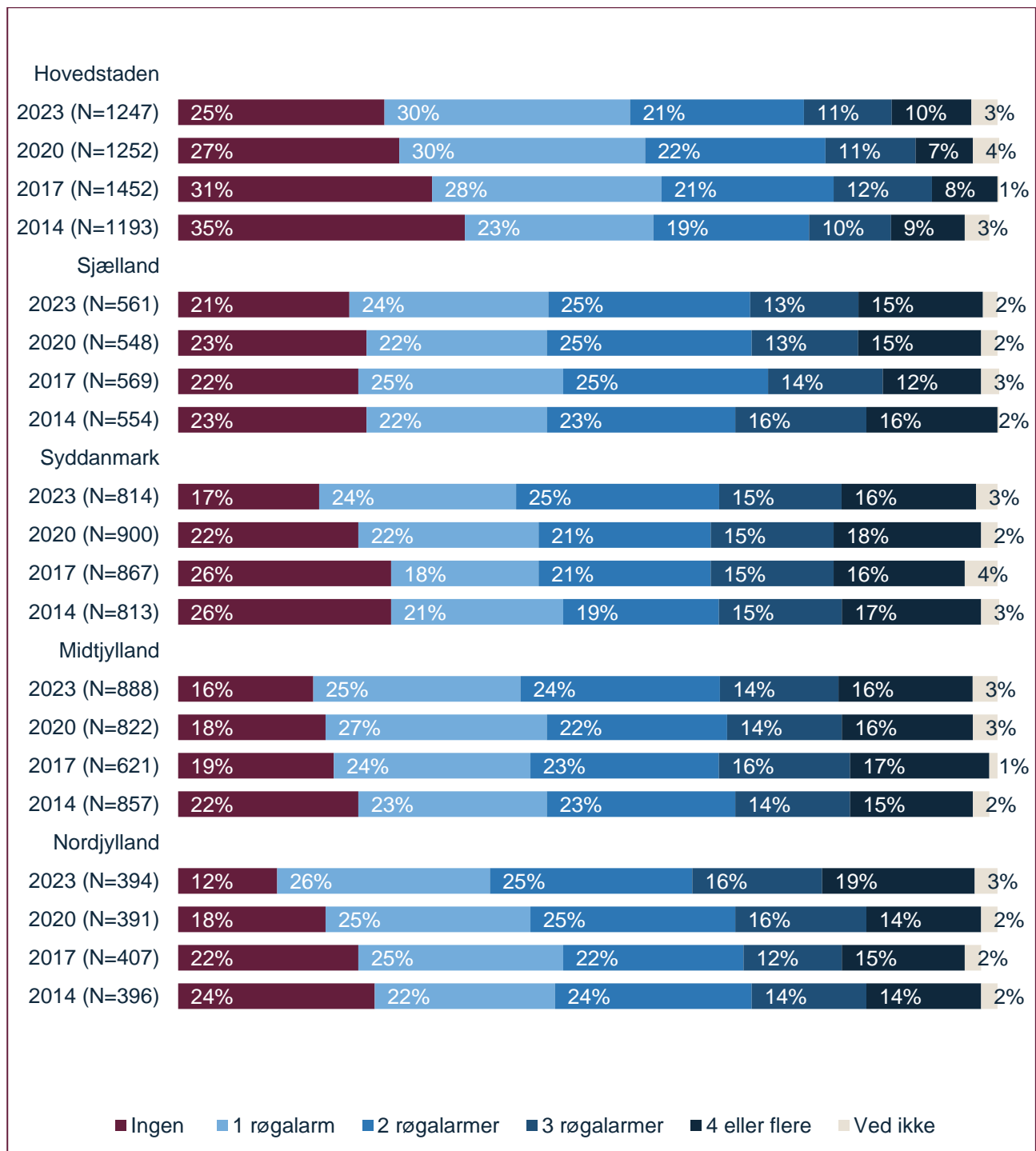
Figur 25: Hvor mange røgalarmere er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmere i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på køn

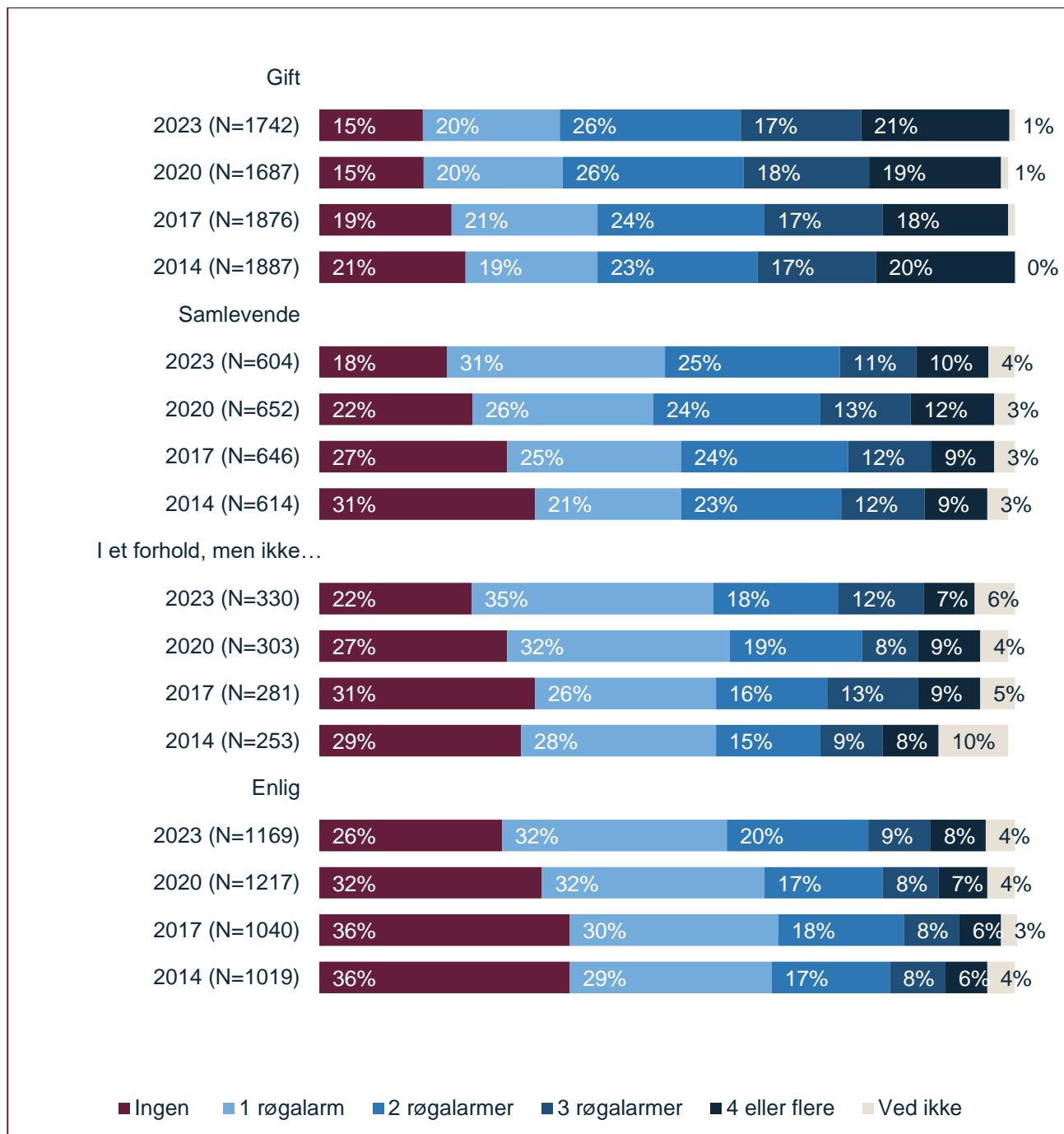
Figur 26: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på aldersgrupper

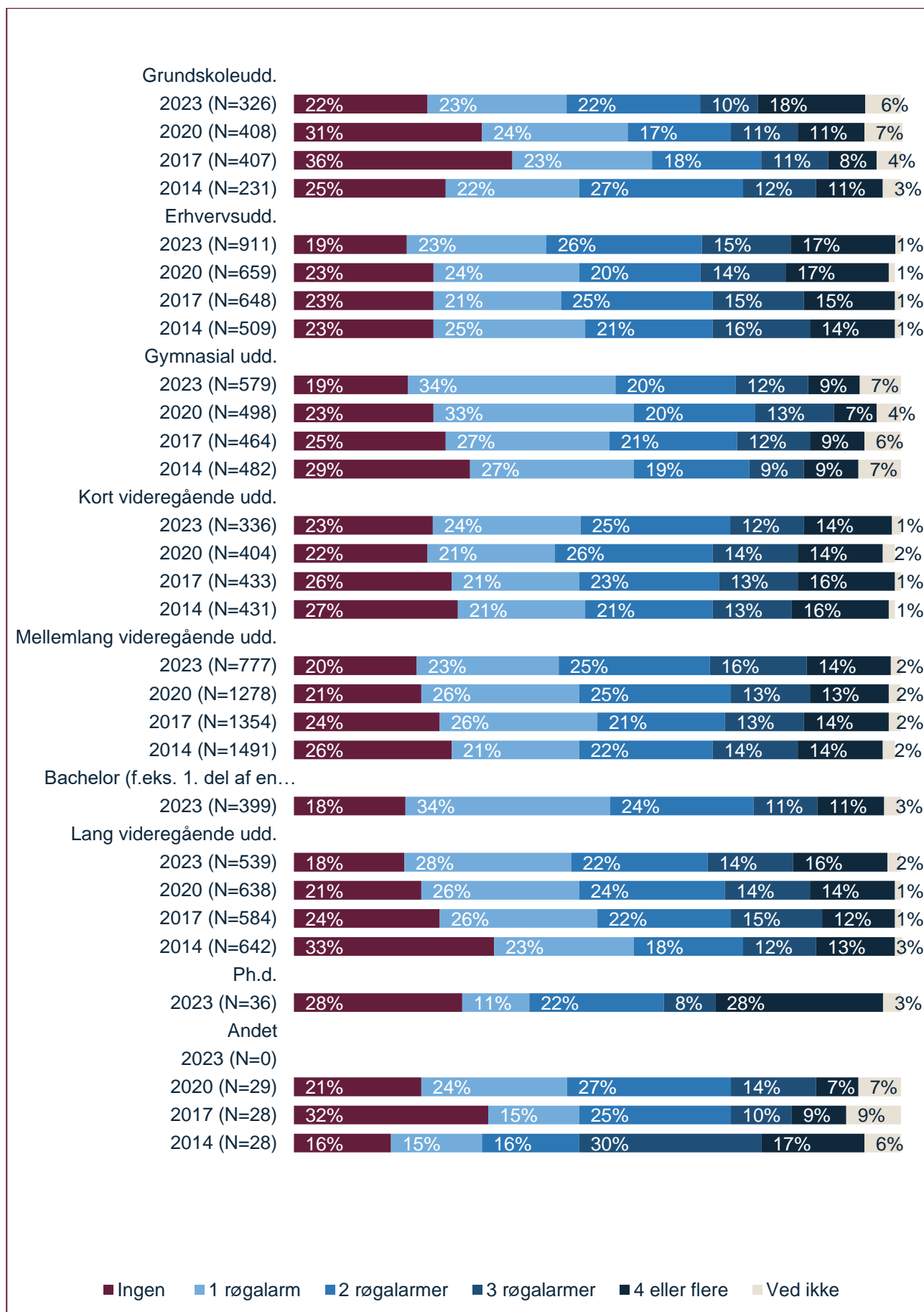
Figur 27: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på regioner

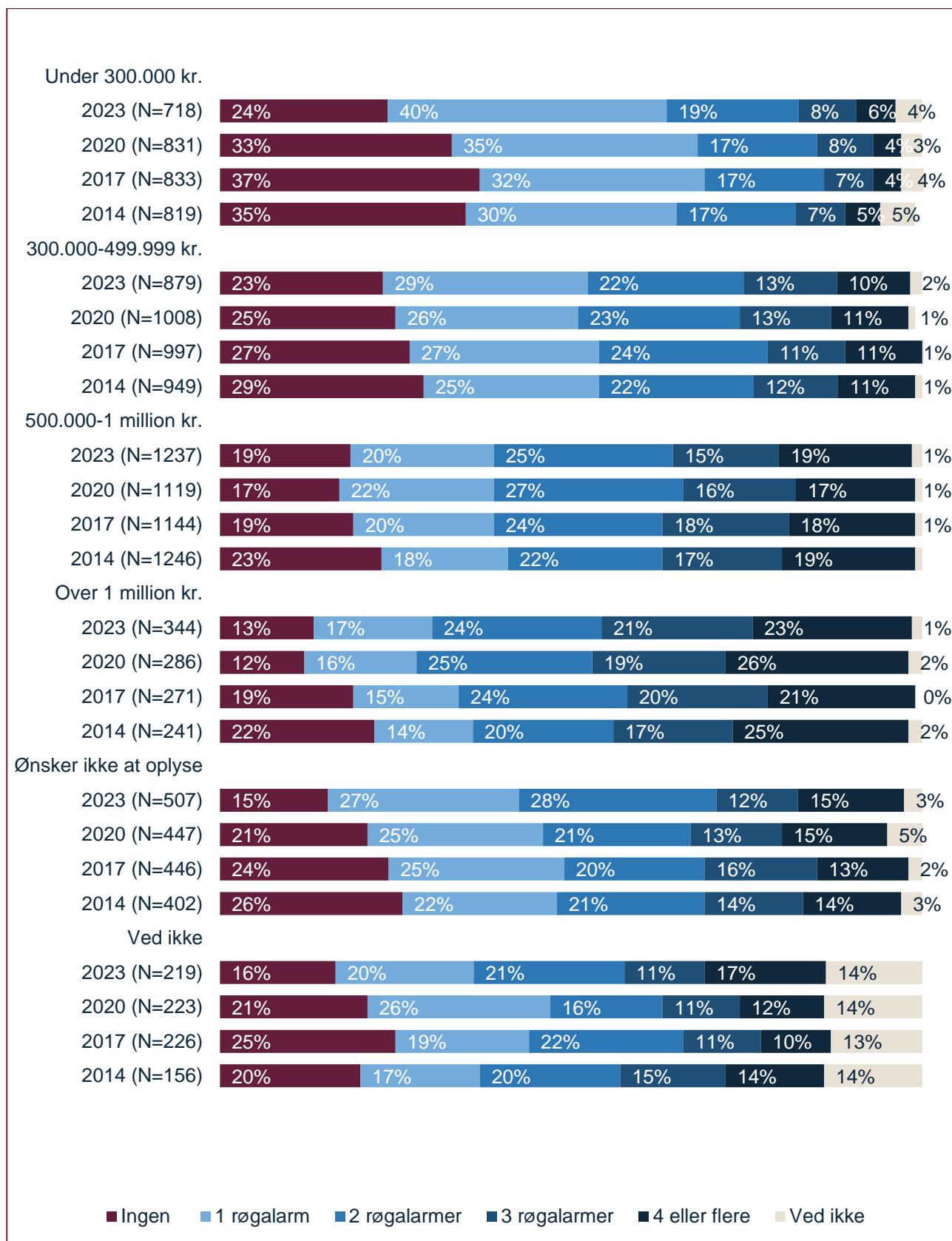
Figur 28: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på civilstand

Figur 29: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på uddannelsesniveauer

Figur 30: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på indkomstgrupper

Epinion Aarhus

Hack Kampmanns Plads 1-3
8000 Aarhus C
Danmark

T: +45 87 30 95 00

E: aarhus@epinionglobal.com

Epinion København

Ryesgade 3F
2200 København N
Danmark

T: +45 87 30 95 00

E: copenhagen@epinionglobal.com